

زمانِ نظم

شبییرخان ڈرانی (ترنک زنی)

زما شبیرجان ستاسو درانی

دقیق و شلو کالونه شبیرجان زما بچے او زہ لے بابائیم۔
 درانی دومر د مینے نہ دک زلمے دے چہ پہ وہ ومی ملاقات
 کین د انسان پہ زہ کہن د خیل مینے او احترام دومر غم
 کور جو پ کرمی چہ کہہ بیا د زہ نہ ویستل ناممکن نہ وی
 فرکران ضرور وی۔

شبیرجان بہ تل دعوام نیشنل پارٹی پہ جلسو کین
 زما غمی او مسائل انقلابی نظموں ویل۔ سائل او غمی
 خو د جلسو جلو سونو سرہ کار نہ سالتو۔ ولے زما پہ
 قلم سیاست دومر کلکے پنجہ بنجے کرے وے چہ زہ بہ
 پہ ہر جلسہ جلوس کین حاضروم۔ نوکار پہ ہفہ ورح
 او شو چہ فرید طوفان شبیرجان د نظم ویلو د پارہ
 دا او غو بنتو پہ فترہاں پینبور کین د افغانستان پہ حقلہ
 سینار وو۔

پہ دغہ ورح شبیرجان زما غمی او سائل پہ حائلے دچا
 بل شاعر نظم شروع کرو۔ د نظم نوم پینتون وو۔ خہ
 د شبیرجان دوینا انداز منفرد دے او خہ پہ ہفہ شعرو
 کین دومرہ حقیقت او وزن ووجہ زما مرئی غریب او

ستر کے داو بند کے شعے۔ چہ شبیر جان نظم ختم کرو
 او واپس دستہ بیچ دیا سہ پہ درئی دولی خان بیسپو کبی
 کبھی ناستر نوللی خان ورتہ وے بچیہ دا نظم دچا دے؟
 شبیر جان ورتہ وے بابا داز مادے۔ دے خبر سے سرے ما
 شبیر جان تہ غوب تا وکرو او چہ مخ کے ماتہ کرو او
 ستر کے موید ابر شو سے نوزہ ورتہ میکے شوم مقصد
 مِ داو و چہ دروغ دے او وے۔

ہفتہ دوہ پس چہ شبیر جان سرے د ملگا و اکوہی
 تہ راغلو نو دچا یے نہ مخکب و ربانڈے اول ما دپنتون
 نظم او وے او بیام تر سے نہ ہم ہفہ دولی خان تپوس
 اوکرو۔ شبیر جان وے بابا داز مادے کنہ وے ستاسو
 یقین نہ راجی۔ ما ورتہ او وے بچیہ زہ چہ ستادکل
 پہ مثال حسن او تنکی خورانی تہ گورم نو ٹکنہ یقین او کم
 چہ دا تالیکی دمی۔

داور کے خوشتا د کینتین بازار و نو او میلودی
 کہ دپنتون نظم پہ حائے تاما تہ پہ سترگو شو نو و
 زلف اور خنار غزل و ییلے و نو ما بہ و ییل چہ درانی
 خان چرتہ پہ ہشنفری بنا پیری زہہ ییلو او دسوختہ
 شاعر شو۔ یا گے شاعری شروع کرو۔

وے پہ دغہ ورج پہ اکوہی کبی شبیر جان ماتہ چل
 ہفہ اہخ بنکارہ کرو کوم چہ تر نن ور کے پورے زما د

مکہ دکوندوئے پہ واز کومی ڈبا ا کولہ
 پلام دمگ نہ زہ پتولم ڈژونڈون پہ غیبہ
 ماتہ مرگے پہ ہفہ شپہ ڈژونڈون غور بنکارہ سہو
 فر ماور تہ ویکل بس شپیر جانہ باقی یو لفظ اونہ وائے
 شپیر جان وے بابا چہ زہ در تہ نظم اونہ وایم فر تا سو
 بہ وربانڈے لیکل خٹک کوسی . ماور تہ وے بچیہ زہ اوس
 ہفہ تکرہ خٹک نہ ایم پاتے ہم دل تہ پہ کتہ کبی بہ در تہ خود
 شم -

زہ حیران پہ دے شم چہ پہ دے دومر لب عمڈ کبی شپیر
 دادومر ژور مطالعہ او مشاہدہ دکوم حائے راوپہ -
 زہ دا خبرہ پہ یقین مرہ لیکم چہ شپیر جان دا اوسنی
 دور یو نا بفعہ اوسپیکلے لیکوال دے . دہ پہ خیلو لیکونو
 کبی ددیرو رازونو نہ پید دے پور تہ کومی دی او پینتون
 اولس بہ تہ نہ دیو زدہ کمرہ او کومی اللہ تعالیٰ دے د
 شپیر جان د قلم اور ہم دغہ رنگ تازہ لری . (امین)

پہ پندونو مینہ

اجمل خٹک

۲۳ - فروری ۲۰۰۷

دعا

ر به زمونږ په خاوره امن خوشحالی راو له
په دے سپيرو او چو دشتونو سوکالی راو له

دا چاؤ دے شونږ ډکلو سپر ډکلو نه جوړ کړه
په دے ازغن ازغن ماحول سپر لوی راو له

دگور در غاړه کړه اباده په منگو د جو نو
وښته ئے ډک دسر وگلرونه شین خالی راو له !

چه په تړون ئے د تارښ پانږه تل فخر کوی
په پښتنو کښی ر به داسے ورور و لئ راو له

چه حوصلے د شاه زلمیا نو تر اسمان پور ته شی
زمونږ په جو نو کښی همت د ملالی سر او له

۱۵ اکتوبر ۱۹۸۷ء

چار سده کالج

حمت

که نسکور په سجده پروت یم تر قیامت
هداندام یم وائی ستا ثنار صفت

د دنیا درنگینو نه چرته لرے
د غره سیمو کښی دے کومه عبادت

هره ساه کښی یم او از ستا دلویئی وی
مکه سیند سروان په ژبه تلاوت

په سخاکه د عثمان ^{رض} د راجے راکړے
مال او زر کړمه قویان ستا په خلقت

گر مو شکو کښی لغره په صحرا پروت یم
هر قدم یم وی د پاک نبی سنت

که نه او د رانه او رو نه کړی چا پیره
که یزید راکړی درجه د شهادت

کہ منصور د زمانے شمس پاکہ خدایہ
بے گناہ شمس پہ دار ستا پہ الفت

شہ او ورخ نکه رحمت ک عشق کبی ژارم
پہ قلم م تذکرے ستاد عظمت

کہ ہر لہر ڈبے دک م د چینجو شی
ورد کوم دلالہ پرے پہ زحمت

کہ م غوفنے پہ سکا زوباندے روتے شی
سل تو تہی شمس ستا پہ مینہ محبت

ستا پہ لار کہ م ازغی سترگو کبی ماتا شی
بنی کیم شط پہ منزل ستاد قربت

بیا ہم اے د درانی محبوبہ ربہ
حق دے نہ شمس ادا کولے د رحمت

نعت

چار چاپیر آخر زمان دے بل شوک نشتہ
چہ ودان پرے کل جہان دے بل شوک نشتہ

چہ تے رب لہ مخہ جوہ کل کائنات کر ل
چہ دیدار تے پہ اسمان دے بل شوک نشتہ
چہ دشمن تے ہم قسم پہ صداقت خور سی
چہ سردارِ دو جہان دے بل شوک نشتہ
چہ بتان تے قول نسکور پہ ولادت شو
پہ عرب عجم چہ مکران دے بل شوک نشتہ
چہ پہ نور تے شو دَ جہل دور ختم
چہ امین دکل کاروان دے بل شوک نشتہ
شفاعت بہ پہ محشر چہ د اُمت کر سی
چہ پہ ہر چا مہربان دے بل شوک نشتہ
چہ درود تے دَ خیر و وسیلہ دہ
چہ دھر زہ کی درمان دے بل شوک نشتہ

دراخی بہ تے خہ صفت پہ قلم او کر سی
پہ خالق چہ خمورہ مکران دے بل شوک نشتہ
جون ۱۹۹۰ء ترنگزی

فرياد

هر قدم سره گناه زما زياتين سي
مينه خبريمه لحد داته تنگين سي

چه لاسونه هتکرمي مخ په قبله شمس
هر يو لفظم د جانان نامه جوړ بين سي

ابراهيم کعبه کره پا که د بتا نو
خو د زبه بتان په ژوند کله ماتين سي

حن ستاو نور ذره ستا پيدا او بنسټ د دے
ولے دانادان زپکے م نه پوهين سي

چه تندے کيندم په زمکه ستالورمي کين
داته خاورو کين ديار تصويرد بنکارين سي

زبه په ما غلبه کرے دے د ما غو
هغه کار کوسي په شه چه خوشحالين سي

تہ قادرے پتہ دازونہ درتہ بینکاری
بندہ ستا او بندگی م د بلی کیبزی

خدایہ نور دا گناہکار وجود م واخلہ
بورج پہ زمکہ شولو نوره خفہ کیبزی

درآنی تہ زبہ صفا کبرہ جہنم کین
زند چہ کلک شایجے دا ورہ نہ پاکیبزی

۲. جولائی ۱۹۹۳

سوان کلام

داوے ؟

راخئی چہ رونہ و اوکر و خیل ترون پہ اتفاق
تدکومہ بہ اغیار خوشحالہ وومونہ پہ نفاق

شوے لرونہ زمونہ کونہ بچی مرہ تالا کورونہ
چہ چرتہ مسلمان دے ہلہ بلدی سرہ اوسونہ

دبوسنیا بناکت پہ بازارونہ کین نیلام شو
دحن بنا پیرے مو وزیرانہ تہ انعام شو

عراق شو لوتہی لوتہی محفظ نہ دی مزارونہ
زومونہ دامام پہ روضہ او شو کذارونہ

پہ وینو کین خرب شو دکابل ہنگام حوانان
رسی شوے دیانسی مرو کین جوفونہ زلفات

کرہ جورہ معشونہ مادی پرستو دکشمیرہ
بہارت او پاکستان کلہ انکار کرمی دشاہ تیرہ

ظلمونہ دشمنوں پہ کرم الفاظ باندھی بیٹا کرم
 جوانان خیر کہ شہیدان شو دیاسین مری حیران کرم

ملکری دیہود نہ شیٰ خلاف د مسلمان
 فرمان دے دا اللہ مونہ تہ کتاب کبی د قرآن

کمزور دے مو ایما شو پیہ ووزورتہ سر و نہ
 اقبالہ جی پے پے دے د شاہین شو و زرونہ

د تیلونہ پی بش تہ ضرورت د سمندر دے
 پخوانہ تے نظر و نرو زمونہ پے گو ادر دے

دامہ و ایی چہ پچ بہ د دے اورہ زمونہ کور شی
 دامرستہ دیہود بہ در آخے در تہ پیغور شی

- ۱۔ امام ابو حنیفہؒ ۲۔ د اسرائیل وزیر اعظم
- ۳۔ شیخ یاسین ۴۔ علامہ محمد اقبال۔
- ۵۔ دامر یکے صدر جارج د بلیو بش۔

پښتون قام

چه لا تراوسه م نهر په بهانو ساقی
چه لا تراوسه م بندی په قید خانو ساقی

چه لا تراوسه م محفوظ عزت د خور نه دے
چه لا تراوسه م پټا سر د بودی مور نه دے

چه لا تراوسه م بچی بنسپې ابلې بنسپې گد هئی
چه د بایر م کونو م اوس م سترگه سر م گد هئی

چه د تکر په بود امکانو لا گولئی وریښ سحی
قیصه خانه کښ شاه زلمیانو ته نیز م قیر یو سحی

چه د ماصم په کور اوس و نه ظالمان لگوسی
اجمل خټک باند م قور و نه د قیبان لگوسی

د غازی کمل بابا جمان کښ کد بلا جو پ ه د ه
هدر کورخه کښ د بایر م و او یلا جو پ ه د ه

خمرانان مومرئ شو دتور سر و غز تونه لوتې شو
 کورونه شخه اجماعونه قدر آنه نه لوتې شو

جلا وطن ټی نر پښتون فخر افغان کمر لو
 کافر غدار ټی دکر سټی په سودا و زیان کمر لو

دمشرانو ادير ټی مویلیخانه جوړ په شوعی
 د هویندو لومرو سر ټی بنگر سی موزولنی جوړ شو

گناه موداوه چه غو بنسینه مودنوم کوله
 بل مو غندنه دظلمونو د قیوم کوله

یو خواتو په مشینونه دی فوجیان ولاړ دی
 بل خوادعدم تشدد پیغامبران ولاړ دی

گټه به خرک کمری فیصله به مومنز په وخت پرین دو
 داتلو نکی نل ته به یو نصیحت پرین دو

تر خور به مومنز د بنگلو خواکیداری کور
 تر خور به مومنز د غاصب منت زاری کور

تر خوبه موندن شسته د تڼا کمانو کین شمکوره اوسو
 تر خرابه موندن په ټوک د و د سې پښه نسکور اوسو

تر خوبه موندن ه مسافر د خپله کوره اوسو
 اخر تر کور به جدا د خپله مور ه اوسو

راحتی ملگرو چه د حق تپو س په جار او کور و
 یو خپله بیا لکه من تیس کما په دار او کور و

دلداو بر تر مینحه کور بڼې نه انکار او کور و
 نه به تیتیب و نه خر خین و دا اقدار او کور و

قسم به او کور و د بایر د شهیدانو په نوم
 یا په ټکر د ژوبل شو په بر د ا کمانو په نوم

په مچھ دیر و حیدر اباد کین د قیدیانو په نوم
 د هری پور په جیل کین بنخ خدمتکارانو په نوم

د کونړو د نورو ماشومانو یستیمانو په نوم
 د خوار سی کینو مسافرو مزدورانو په نوم

جلا وطن دخپله کوره ليه رانو په نوم
په حق ولاړ د قام پرسته شاعرانو په نوم

د خپلو ژوبل احساسونو به تپوس کوو
د تالا شوې ارمانو نه به تپوس کوو

د تار تار شوې عزتو نه به تپوس کوو
د کونډو رنډو د ویرونو به تپوس کوو

نا حقه شوې د ظلمونو به تپوس کوو
د لکيدو لې الترامونو به تپوس کوو

د زمرودو د کانونو به تپوس کوو
د نیلام شوې حنکلونو به تپوس کوو

د تور بیلو ورسک د میونو به تپوس کوو
د خپلې خاورې د حدونو به تپوس کوو

په کورخفه دې ایل خان او خوشحال خان ملگرو
پیسو باندۀ کول د خیر شنه ازمدیان ملگرو

دا او دۀ شری ضمیر ونه ویننه ول غواری
 داد نفاق تعدۀ اور ونه سره ول غواری

سواتی ابی او ملائی دمی په لہزان بچو
 نوری سر تورے جو نے نہ شئی دافغان بچو

د دراتی ارمان پوره کرمی سر جنم پورته کرمی
 اے شاه زلمیانز په یزید پیسے دندے پورته کرمی

د وخت فرعون ته ید او از شئی خلد جانا او گتھی
 د پلار نیکه په وینو رنگ پینو نستان او گتھی

۱۲ اکت ۱۹۹۰ء

د بابیہ ۷ ورخ

دِبالا کوٲہ ازاد کشمیر نر لڈلہ

پہ بالاکوٲہ مانسہرہ ازاد کشمیر قیامت دے
خلہ مِ گنڈے ر بہ پٲہ پکنی ستا حکمت دے

فوز بہ تہ گیلہ مِ راشی چہ یتیمان او وینم
دا بے کفنہ مہری چہ پہ میدان او وینم

دا بے اسرے جونے بے لاسو بنپو کوانان
کورونہ دا سے پر اتہ نکہ چہ وٲہ شی تالان

ہفہ ناسپر دے کئی ہفہ نازک ککلو نہ
ہفہ دز مکے خورے د نورہ چک مخونہ

ہفہ مکن دلوالو د سپرلو چکہ خاورہ
چہ د فینترو پہ سر بہ تے پر تہ وہ واورہ

ہفہ دنگ شنہ غرونہ چہ د عظمت مخنپہ و
سپنپہ چینی داو بو چہ د جنت نخنپہ و

کن فیکون ربہ ستا قدرت نہ قر بان
سر پہ سجده شو غرو تہ ستا طاقت نہ قربان

سحر چہ سکول تہ تلک دزیک خوردے غلمان
اختر نزد دے دے بے مہ مہ نبتہ اخیلے بو تیا ت

بستہ کبھی کیباده راتہ سر دودھی او غوزا
سکول تہ چولے نہ راحی میا شتہ شروع درمضان

پہ بنیو زپے چیتہ دے او بے قنرو مگر یوان
پہ خوشحالو دا اختر سحر دکور شور روان

خہ کم بہ نہہ بچے چف سورے جو رے شورے
پہ جنتی زمکہ دا اور طیبے جو رے شورے

دھر طرف نہ راحی دخویندو لو منو و قریاد
ورلج دمحشر دہ نبی تہ زمونبہ او کپے امداد

چر چانہ بنیو پرے شورے دچانہ کتہ سر و نہ
مقتل خانے شورے راتہ خیلے حجرے کور و نہ

دروسی نه را غلوماته چترے پسته او با دام
چو هدرسی خالی کھوی ورته خیل د غنمو گور دام

درا فی کھوہ لے خبر دادے در ب امتحان
هغه قادر دے وینی پتہ او بنکاره دا خان

۸۔ اکتوبر ۵۔ ۲۰۰۵

۱۔ صدر پاکستان جنرل پرویز مشرف
۲۔ چو هدرسی پرویز الھئی

Pukhto.Net
پښتو

خوار لسم اگست ۲۰۰۲ء

داپہ کوٹھ کبھی چہ بنیے ابلہ ماشومان کچھ کھی
 پہ سر و غرمو کبھی سر تو رسر سیرے کچھ ایوا کھی

شوک پہ لختی کبھی د بازار مور تہ دو دئی لہدی
 شوک پہ کباب پے دکلی پہ دیدان کھی

شوک پہ پیوند پیوند لمن دخان مو تہ صفا کھی
 چا دکنگر و تال پہ سرا بنیے پدیشان کھی

دخند بناست نہ نا خبرہ یو روپی دیا رہ
 دو لچہ پہ لاس د سپیلنو سپر دے کلان کھی

دوسی کو کھل کبھی ہم زبہ شتہ دے ارمان نہ لری
 پہ دے ازادہ خاورہ خہ نہ خہ حقونہ لری

دوسی نہ کرسی او نہ عہدہ نہ وزارت غرابی
 نہ تو پک مار او نہ مو تہ او نہ شہرت غرابی

چادھرائی ورتے سحر دی کبن پہ فتہ پا تھ تیرے کربے
چاہے خواجه برسی امام کبن پہ خیرات تیرے کربے

دچاسلگی دنو ایا نو د عظمت نخبنی دی
دچا خف بی دسر دارانو د دولت نخبنی دی

دچاہے وینو دچوهدریانو محلہ نہ رنگ شو
دچاہے او بنکو د خانانو مقامو نہ دنگ شو

پہ دے کبن ماتہ وافی راشہ او جشنو نہ اوکھہ
دازادی د نوے ناوے دیدنو نہ اوکھہ

زہ دقام سترے ہم احساس لرم شاعر یادینم
چرتہ خورشحال چرتہ اجمل چرتہ خاطر یادینم

داوچو شگو نہ محلہ پہ بیابان جو پڑوم
دقام بچوتہ د صحرا نہ گلستان جو پڑوم

زما بچی لا پہ فتہ پا تھ بانڈے گذران کدسی
پہ مارہ خیتہ بے غم خوب پیسے ارمان کدسی

په کدمه وړخ چه دوسی ماره شی او خوبونه او کړی
 زما قلم به ستادناو څه صفتونه او کړی

اوس لادوسی او پښک او چومه درانی په لمن
 چرتنه لتهوم دے ژوند و مړ و ته تکرے د کفن

د آزادی وړخ ۲۰۰۳ ر

احساسے

تدرخادر چه په اسمان د تیار و خور شی
خپل و جود راته سقر شی غوښه او رشی

درتئی گناه نه دومره لږه غر جوړ کړم
چه خیبر او هندوکت و رته نسکور شی

هره شپه عرش لږه وومه په آهونو
بگنیدونکې مسکوت مات زما په شور شی

اسویلو کښم سپرغی حی تر اسمانه
دژوندون سپرلی به خه زما سمسور شی

سلیمان^ع ته ټه مهلت نه دے وساکړے
نا ممکن ده چه دگور شپه د په کور شی

کوم اذنان چه خیل طاقت باندے مغرور شی
د نمرود هے د ماشی د پیغور شی

د ژوندون همہ رازوندہ را معلوم شو
داجل و بانده او به د متو زور شی

تیره پنجه چه مرگی بنجی په ژوندون کپی
ذهن مثل شی دا اذنان سترگی شکور شی

تنبته تنبته در آفخ د هغوی تنبته
چه دولت د چا مذهب عبادت شکور شی

۱۷ فروری ۲۰۰۲ ر

کورنگی کر اچی

دَمظلوم په طرحه

سره یوشی افغانیا نو په خیبر او قاتر و کینی
تیتنگ لاسونه سره و رکبئی سموغرو نو او میر و کینی

د نفاق پنجره کمرئی ماته یو خله او یو او از شئی
شو به او سو پتو سترکے د حرا تو رو تیار و کینی

د شهباز په وینو سره کپې تپو سا نو تو رو په پنجه
کیدر ناست بره په تخت د قینو اچوی زمو و کینی

چه ایمل په کینی و ژلے د مغل دیدش زه فوج دے
نیلا مین سی عز تو نه نن ز مونی هغه دس و کینی

سوات باجوپ و زیستن کین سره او رو به واته بل دسی
شو به لو شے بنیپه منزل کمر و بے قصور په ازغو کینی

د وطنه چه قربان شئی ژوندی او سی تر قیامتہ
دهارون تو رو تر اوسه جو نے ستائی په تپو کینی

هندو کتنے رانہ قبضہ شو دخیب فر جو تہ تاؤ شو
کفن او شلوه ملائے غیرت و اچوہ ن ملو کین

دسپی غو پینے پہ و اللہ کہ سپی غو ہاے وی ترا و سہ
مونہ خورو د بچو غو پینے دسا مرا جو پہ تالو کین

انتہا د نا پو بنستیا دہ و رور دور و سہ پہ جنگ شو
یونہ ژوند ورکا شو تسبو کین بل تہ ژوند بنکاری پیسو کین

مایوسی کفر گناہ دہ لا مایوس دو حدت نہ ایم
ہمیشہ پتے پرتے وی د غیرت سپر غمی اید و کین

نور منت زاری مہ کپہ در آخے کو تک تہ لاس کرہ
کبہ خلہ پہ سوک سمین سی دا متل دے پہ پینتو کین

۱۶۷۲ء واقعہ دہ تار یخ لیکي چہ د سپر لی موسم
کین درے مغلو سپایانو یوہ صافی پیغلہ او چیر لہ۔ صافی قام
ہفہ درے سپایان قتل کرل۔ دکنر حاکم حسین بیگ دھغوی
د بدل اخستو دپارہ پہ صافی قام حملہ او کرہ خو شکستے
او خوبا و۔ پہ دے خیرہ دکابل صوبہ دار محمد امین خان
دیر غصہ او خفہ شو۔ او د صافی قام نہ د بدل اخستو دپارہ

تے یہ غمّے لنگر تیار کپ و۔ محمد امین خان سرہ د مغلو پہ دے
 لنگر کبئی خورشحال خان خٹک بابا او د مومند و مستجاب خان
 ارباب ہم شامل و و۔

داد پنتونو د عزت جنگ و و نو خورشحال خٹک پہ پتہ
 صافی قام د محمد امین خان دارادے نہ خبر کپ و چہ هغو کپ
 ہم جنگ تہ تیار دے او کپہی۔ صافی قام د مومند و افرید و
 او شنوار و نہ د پنتو او پنتون پہ نوم امداد او غوبنتو
 او هغوی د پنتون د ننگ پہ نوم یو او ان شو او د مغل فوج
 تہ تے د خیبر لارہ او نیوہ۔ پہ دے جنگ کبئی د پنتونو سر
 لنگران ایمل خان او دریا خان و و۔ د تاریخ حنی کتابونہ
 لیکئی چہ پہ دے جنگ کبئی د مغلو دیرش زره فوجیان مرپہ
 شو دے و و۔ و لے خورشحال خان خٹک چہ پہ خپلہ ہم پہ دغہ
 موقعہ د مغلو پہ لنگر کبئی شامل و و۔ د مرپ و شمیر خلویبت
 زره لیکئی۔ داد عظیم مغل سلطنت پہ پنتونہ سیمہ و پ و سیمہ
 شکست او د زوال ابتدا و۔

۳ ہارون هغه ننگیالے تورزن و و چہ د ملا کبئی پہ
 جنگ کبئی تے دانگرین تہ پچی پہ تورہ حلال کپ دے و و۔ ہارون
 خپلہ ہم پہ دغہ جنگ کبئی شہید شو دے دے و لے پنتونہ جوئے
 فن ہم خپل تورزن و رور پہ دے تپہ ستائی ہ
 پہ ملا کندہ تورہ تیارہ شوہ
 ہارونہ تورہ خلوہ چہ دنہا شینہ

۳ انگریز فوج چہ کھ پہ ے وند د جنرل براؤن پہ
 مشرعی کین حملہ او کرہ۔ او د پینتنو شاہ زلمو حوصلے پئے
 شوے فدیوے لوگرے پیغے ملا لے دے خبرے سر د جنگ
 میدان تہ را او دنکل چہ سبائتہ مو سامراج فوج د عز
 لو تہ کو فونہ پس د زلا لت پہ مرگ و ژنی فونن پہ نرتوب
 او میرانہ ولے کافونہ نہ و ژنو۔ دے خبرے پہ زلمو
 کین دومرہ جذبہ پیدا کرہ چہ جنرل براؤن لے پہ تینبستہ
 مجبور کرو۔ ولے سامراجی فوجیانو پہ تلوتلو
 کین د ملا لے تہتر پہ گولو سورے سورے کرو او ہفہ
 دے وند پہ جنگ کین شہیدہ شوہ۔ دا شو نوموتہ زما
 پہ نظمو نو کین بار بار را حی نو و ضاحتا م ضروری
 گنرو۔ باقی پہ دوی تفصیلی خبرے زما د نثر کتاب
 "زما کالم" کین موجود دی۔

در آفے

۲۳۔ اکتوبر ۲۰۰۷ ع

مزدور

مسلمان او انسان خه چه زه کم تدیم د حیوان
نه په بنسپو کښی م خپلوی وی نه تشریحی م په گڼو یوران

نغمه م سپېره پروت د ماشومانو د لور په ژاړی
بې پروغی م لور کسې ده بعدی مور م په لرزان

ستا په دومره لورم جهنم کښی ربه زه په داکه ناستیم
درم فلونه م پناه شو د کور لے په ارمان

سیلابونه ز لزلے دے ربه مونږ به دی ساتی
د نیاز بیینی په دے چم د نه رکلوی وی نه باران

مونږ او پور باندے هم ربه الحمد لله وایو
ناشکری کولے نه شو په یر حال کښی د زحمان

ماشوم زوے م راته وائی بابا ماته خپلوی واخه
چه پترمی داوهم پترمی نه بنسپی م غورسے کړی غورن

تل دی معنی: سہ خالقہ دمیرہ مور سلوک کہے
خود شمع پہ سیزلہ خہ شحالیں ہی پتنگان

دا چرمکان چہ ہضموسی پہ شرابو اے خالقہ
چہ دے رحم پہ دوسی ونیم زبہ تہ راشی م خفگان

پہ ژو ندون دوزخ کین پروتیم پہ وجہ دم اور بلیرہ
تمائے تہ م راغونہ دوسی د دنیا واپہ خدایان

دلور کی م دتو خنہ نرے رنم کسرا لو غربت
سل رو پی م مزدوری دہ خنگہ واخلم دار و کما

پہ دوہ نیم سوس رو پی شہہ دہ گورہ پہ بازار کین
د دالونو تیوس مہ کمرہ شی خطا بہ م اوسان

پروس کال چہ پہ اختر کین مو خوب لی پراتہ دسی
شہہ چہی د ماشہ مانو د غروب مخی پہ ارمان

اے د عرش او فرش و اکدارہ والا خنگہ برابری دہ
گلوہ و دہ معاملہ دہ شوم انصاف تہ دے حیران

د آدم حور او اولاد د دے دا جو نلپ و کین چه اوسې
 در همت در و ازم بندے ولے دوسمه داسما تے

د جنت مسکې ربّه په مکه خیته منزه کړې
 ملاجان په خیته مورک حکه ستا ئی حورے غلانی

نور ژو نون تیر ولې نه شم د جنت په طوعه طبعه
 هسې نه چه م خالقه لږ به تنده کړې چه ایمان

د خانان په درشلو نور ذلت م قبول نه دے
 د آدم اولاد زردار دی خړ پی پی مونی غریبان

د جنت د و زخ قیصه دے هم غریب لره پی که ده
 جماعته دے اباد کړ و د نهر و په اذات

دلته مونی فسکور پراته یو پنځه وخته ستالوئې کین
 د جنت په رنگینو به دے خانان و سی مشران

داسلکې د ماشومانو به ایمان م کړې کهن ورے
 چه په تته تته ژبه د بایا غوا پی ممان

پیلانی غوندے لہگی مشو تہ دبل د عظیمتو نو
 ربہ مونی نہ خودے غمہ د زردار د کور ویران

شیش محل کہ تاج محل دے کہ دچین عظیم دیرال
 بنیاد و نو کبی ئے بنخ دسی پہ لاکو نو مزدوران

دراخی دلو بہے مر مشو ربہ دلته کبی ئے ورکھ
 دجنت شراب شوره دے شی نصیب د ملا جان

۲ جولائی ۲۰۰۷ء

د امریکې صدر جارج و بلیو جی ته پراسی خط

لارے کہ مونی ته دا زغو و کے دی
سینې زمونې د حوصلو و کے دی

پل صراط به ورته سر کړ و بښه
د کابل خاورے د سپرلو و کے دی

که دوه خلو زره قربان شو خیر دے
د دے زمونې د شنو زمو و کے دی

د الوپ لو و غورته چه خاموشه وینے
شونلای د دوسی د باقوسا و کے دی

میندے زمونې شوے د ژبا بلدے
حکده ئے او پنکے د جذبو و کے دی

شهرنگ د بنگر و شور د گولر شو ورته
شسینې لور پتې پې وینو سړو و کے دی

د افغانستان لورنډه د خيبر خفه دی
 حکه سلگي ته د گيلو د کے دی

اور ورته بل د خپله کوره شولو
 پورته لمبې داسويلا د کے دی

په عارضی فتح جشن مه کره بښه
 لا خوم جالے د بچو د کے دی

تا د افغان تاريخ لوستلے نه دے
 تهلے صفحې د قربانو د کے دی

خدا نیکو قدم که په سینه د پری دی
 د کابل خاورے د پښتو د کے دی

د رونه سبا په انتظار درانجی
 خیر دے که شپه د شوکیرو د کے دی

۲. فروری ۲۰۰۳ء

د زبۀ اوواز

ما تہ مینې کروندہ کبني سو د کے اور اوکړئ
د دے هیواد غمونه قول زما په لور اوکړئ

که پستنگ به حان سستی کړم د پښتو په شمع
د پښتو نخوا همه ازغی زما په کور اوکړئ

په کومو لارو چه میر وین بابا قدم ایښه دے
په هغه خاورو کبني زما دسترگو تور اوکړئ

د پښتو ناوے دارواند ده په خپله راخی
قول سره یوشی د نفاق تخم فکور اوکړئ

که په ریگزار هم د جنت نظارې جوړ نه شوے
بیام د ژوند په هر پانږه کبني پیغور اوکړئ

د وخت ستم دل راویر پښتانه یو کړو سره
حالات ساز کمار د په نړی د پښتون شور اوکړئ

دو آنی لابه یو یشته پیرئی هم او و ته
 حاسی بیدار کوی به سینو کبی ورته زور او کوی

بد نصیبہ کا بلے

بوسے دبار و دودے چودنی د بھونو کیبھی
لہجے شروع دی فنن زما پہ ارمانو نو کیبھی

دوختہ ستم بے غیرتی کہ ہے و سہی او گنہگار
حملہ پہ ماچہ دخیبر دنگو غرا و نو کیبھی

ملا ذلیل شے چہ ذلیلہ دے زما خاورہ کہہ
نیلام شروع دے سر عام دافغان جو نو کیبھی

داخرت اختیار دے ہم در پتہ و اخستو
ہرہ جمعہ دھورو ویش پہ جما تو نو کیبھی

مذہب بدل شو کہ دزور مذہب کھے پورہ شو
پہ مسلمان ہم اوس فتوے دجہا د و نو کیبھی

امام بارگاہ کئی نے خود کش حملے روا کرے پہ زبہ
ہے حرمتی حکمہ زما د قرا نو نو کیبھی

چہ پہ میدان تے غور پئے خہ ہلو کی سپو او خور
 فن ہنغ مہ و تہ چندے دکفونو کیبزی

داکرم مذہب دے مہر شہید قاتل غازی شووہ
 ستاد حکمونو مخ نیوے پہ دالرو نو کیبزی

مہ خور شحالیبہ ملا جانہ چہ کابل م و ران کو
 داخو دلسمو او بہ خور زما پہ وینو کیبزی

پہ مرگی خفہ نہ یمہ ژاہ مہ پہ دے در آخے
 سازش دمرگی م دجماں پہ مہیر و نو کیبزی

۲۰۔ جنوری ۱۹۹۸ء

جلال آباد افغانستان

پخوا

نہ دد و دئی خبرے نہ د پیسو غمو نہ
لکہ ہے کردہ شیشہ صفا و داسے زہ و نہ

بزد غلے کر لہ نہ و و د خود غرضی او لا لچ
للمو بہ ہم تو کول ہے او بو سرہ لکونہ

د حجرے کو با کئی منکے کتا نہ و لا رچیم
مستی چہ زور بہ او کہ و چیتہ بہ شو چرسونہ

د نیہی شپی پورے رباب منکے او آپہی
نہ د بجلی لا بجہی وے نہ و و دگیں بلونہ

پئی او شو ملے خہ چہ کوچ او غو پئی بیسیار
وہ دور بشو دودئی د مستو دک جامونہ

تا نلہ کبن فاستہ ناوے چا پیرہ تاؤ ترے خادر
نکہ چہ پتا بیسیئی کبن وی پہ دریاب لعلو نہ

کینر بلہ پریش شوگر ہلو چاند پیر نڈو
دایمز وجد نہ ووندہ پہ زیری مرگو نہ

کاش درانی چہ تہ ہم پیدا وے ہفہ وخت
نہ دوصال مذے وے نہ د فراق اوسوندہ

د نمر خیره راخیزی

حالات جو پے بدلیری د سنگر نه پته لگی
دے سپینو سپینو او بنکو کینی جذبونه پته لگی

نغمی دا انقلاب دی ستر کے سرے دنکیا لو شو
حقونه په زور اخی و لولو نه پته لگی

د جونو لو پته په چه دن لوم مخکینی جنده شو
د نمر خیره راخیزی نظار و نه پته لگی

آمو نه تر جهلمه پښتنو جر کے شروع کړه
په لاره د خیبر د قافلو نه پته لگی

کړی پیوندوسی د اتفاق او اتحاد
په سیمه د کابل د معرکو نه پته لگی

د ستر بابا ارمان په درانیه اوس پوره شی
پښتنو یره نعره شوه د جلسو نه پته لگی

۱. جون ۱۹۸۷ء ژوب بلوچستان

تظمین دہ اکثر تنگیالی پہ نظم

سرشیند مد پہ دے خاورہ میرا شہ م د بایا دہ
اے ز ما خوبہ و طنه ستا سائنہ فرض پہ مادہ

ستا خیر کی چودی اوچ غرونہ پینتنو لره جنت دے
کہ خیر د عظمت نخبہ ہند و کش دکی د غیرت دے
ستا ملا کہ کبی ہمت شتہ ستا ایمیل دکا فی سخت دے
ستا بہ مینہ کبی پرینو کہ احمد شاہ د دہلی تخت دے
دہرانے دے و طنه سامراج ہم کہے صفت دے
داچہ فن پہ وینو سورٹے دملیانو شرارت دے

سل بچے دے ستا پہ سرشہ شاعری م قولہ ستادہ
اے ز ما خوبہ و طنه ستا سائنہ فرض پہ مادہ

اوبہ چادی بیلی کہے اے و طنه پہ دا نگونو
لر او بر بہ جدانہ شی د فولاد و پہ بند و نو
پینتون تل ماتے خوب لے د ملا پہ ساز شونو
لن نظر خوانانو او کہی د افغان پہ تار یخونو
دمن قیس قیص کہی یادے د جہات پہ مہر و نو
د مین ہی پہ کتاب لیک دسی پہ خوب و خوب و شعرو نو

ملا جانہ کہہ بغا پہ او س بیدارہ پنتون خرا دہ
اے زما خوبہ وطنہ ستا ساتھ فرض پہ مادہ

مونیہ تل پہ خیلو وینو رقم کپے تار یخونہ
دوطن پہ پاکہ مینہ مونیہ شیندی دی سر و نہ
فذرانہ دخیلو اکی کینی نیلام شوے مو کورونہ
محفوظ نہ دیکھ پاتے شوے دلورگہ و غز تورنہ
مشرانو موتیر کپے ستاپہ سر باندے قید و نہ
دزلو لاس کینی بنگری دی زولتیا و زنجیر و نہ

دآمونہ ترچھامہ جو بہ تہے کر بلا دہ
اے زما خوبہ وطنہ ستا ساتھ فرض پہ مادہ

ستا پہ مینہ اے وطنہ مونیہ اخیستی تہمتونہ
روس نواز یوتل یادشوی خیرم نہ دی تیر وختونہ
امریکی و و خوارہ کپے پہ ملیانہ دالسا و نہ
مدرسونہ تے جو بہ کپے دے عسکر و سنپرو نہ
خونہ رنگہ د ملا شہ کپہ تے و ران ز مونیہ کورونہ
لرا و بر کینی تے خوارہ کپے دباردو سورنگونہ

تلیم کپے اے وطنہ ستاپہ بدہ و ریح زبا دہ
اے زما خوبہ وطنہ ستا ساتھ فرض پہ مادہ

د پردو به خه کيله کرم خپل بچي م لرم مان شو
 لوبدل به م په غيښ چه هغه خلق غداران شو
 هم هغه تالی کښن توکی چه په کرم تالی همرانان شو
 وینې شکس م د وجود نه جوړ زغمې خاماران شو
 د غیرت پکرمی ئے لرم کرم د سامراجو دلان شو
 د ملا په جال راگیر شو د هشت گرد او طالبان شو

درنه زارشمه وطنه ستاسپيڅلې هره خوا ده
 اے زما خوبه وطنه ستاساتنه فرض په ماده

کپو راوینن به اے وطنه پير و کار د پير روښان
 په جرگه په کورته ورشو د ایل او دریا خان
 خړ خيبر کښ به بيدار کړو د خوښحال مير وس بچيان
 فکر مه کړه لاژوندي دی ستاد خاورگ پتنگان
 غوږ شه غوږ شه ول غږين پي رار و اشولو کاروان
 ورته لاره ده بنود لے نر پښتون فخر افغان

لر او برسره يو کيښی د دیر رنم کر بڼه قضا ده
 اے زما خوبه وطنه ستاساتنه فرض په ماده

پہ ایدو کین لاسپرخمی شته د خیبر پہ دنگو غرونو
 خیل کفن پہ لوپتپہ کھی اے وطنہ ستا پہ جو نو
 ستا کنور کنور کور ونہ مونہ تہ غور د محلوتو
 از غکی بہ دے ورنہ کور پہ میو د جنتونو
 ملاجان یوتل لو تپلہ د قسان پہ ایا تو نو
 ستا پہ غیب مو مرگ قبول دے پہ تہ پونو پہ تہینکونو

د دے دورھر ملا تہ درانی تر لے ملا د
 اے زما خوبہ وطنہ ستا سا تہ فرض پہ ما د

داسلمی سلمی ماحول بہ اے وطنہ بیا خندا شی
 دیار و دو دا تیارے بہ درنگ ساعت لہ روضہ سیا شی
 پیئی رودونکی ماشو مانو کین بہ جوہ میروس دیاشی
 دابرینو نھر بچی بہ ستا د خاورے نہ فداشی
 د ازغوشو کے بہ کی شی ہر طرف تہ بہ بنکلا شی
 دادوینو سرہ دا غونہ بہ غانہ تول لو تک لالاشی

دا وطنہ پہ ایادی بی ارادہ مولا پخوادہ
 اے زما خوبہ وطنہ ستا سا تہ فرض پہ مادہ

ذوال

چہ دتورا و زلفوتیر دے شہی دوران
کری حوائی درتہ رینے رینے خزان

چہ دحسن پہ مندی شہی بے قیمتہ
دکوٹھے نہ دے رخصت شہی دلان

دا کئی کئی حوائی چہ دے ازغی شہی
بلبل خہ چہ تینستہ اوکری بوراکان

بیا سلام ددر آفے دقبر اوکرہ
پہ مزار تے او بنکے توے کپہ دارمان

اے زما محبوبہ سراپہ

کہ زما اوستا بہ مینہ رید خلق شد خبردار
د منصور غرندے بہ ماہم بے قصورہ کرسی پہ دار

د خیل ندر پینکمان گدوہ اسماعیل قربانی کی پسی
د کب خستہ کنی یونہی دے ابراہیم تہ اور تیار

د بلال بہ سینہ کچھ لغز پروت پہ گد مو شکد
اوینان لاش د عثمان شد چو را بنہ کنی د با زار

د حمزہ کلیدی گدوہ د ہندے سر پہ لاس کنی
و بنکی سرہ د اسم پہ وینو کہ شرمخ و سیا خونخوار

کر بلا د غمہ ڈاہی د حسین وینے پر ہی توئے شرمے
ہم ہفتہ تماشہ کرسی چہ د چاشمولو سارا

د آدم نہ تر دے دمہ ہر عاشق د پہ دار کی پسی
یعقوب د وند شولو فراق کنی یوسف کو ہر تہ شو گزار

اے زما محبوبہ ربہ عجیبہ دے فلسفہ دہ
ما جاہلہ تہ خوبنکاری لکہ او بنہ بے مہرار

د موسیٰ فرعون تر مینحہ شہ ذاتی دشمنی نشہ
دا جگہ ستا بہ ذات وہ فرعون تانہ کرمی انکار

بیا ہم اے منصفہ ربہ موسیٰ او بڑ خیتہ کرمی
د فرعون بہ بیدہ کمرہ ملغرمی دسی قطار

کوہ شہ چہ دے قانون وی خو مخلوق تہ نظر او کرمی
یوسیکن شو د چرکمان بل سکرم ک تہ بے قرار

ہغہ او کورہ کافر تہ چہ سپو بہ می کینہ درتہ خانہ
ما کرم خیلہ خواتی خاور بے بہ ترمبو او استغفار

مال دیوات بنا کتہ دے و کرم و د خدا می نہ چہ منکر دے
زہ خزلہ د دیران شوم قل بہ خلہ می ستا اذ کار

خفہ نہ نشہ اے خالقی خود اکرم عدل انصاف دے
ہر ظالم بہ منو نروسی خوار و زار قول پر ہیز کاد

ملا جان پہ ممبر وائی ہر سخن بہ جنتی وی
دفعون حمد دراز کہو پہ خیرات غنی غفار

ہر ظالم لہ دے جمع پاکرے پہ دنیا باندے جنت دے
مانہ واپی پاکہ ربہ د مرگس او کہہ انتظار

ستا جنت بہ ہم د خان وی خفہ نئے لویہ خدایہ
خیرات او کہی پہ حرامو شی سخیانہ کنبی بہ شمار

غریبان بہ ہی دوزخ تہ پہ گناہ د مایہ سئی کبی
نئے دلتہ قدار او موندنہ تے ہلتہ شتہ قدار

دا او بدے تیبی پہ لاس چہ قولہ ورج کو شو کنب مگر
دا دپیو مجندنان دپی رہہ مانہ کہہ قدار

ملا جان پہ فخر وائی زہ نایب د پاک اللہ ایم
د خالق مخلوق ترمینحہ زما کار دے دریبار

اے زما محبوبہ ربہ دریبار یاری دے نہ کرم
د عاشق معشوق ترمینحہ مینہ خونہ کوسی پہ جاہ

ستا په مینه م سر تپتې دے په جنت د و زخ د گنه م
چه لا لڅ ټی وی تر مینه محبت شی کار و بار

کعبه خه یو کو تپن م ده په صحرا د خرو کانو
برکت خو ستا د نور دے چه ټی خلق کهای دیدار

که په بدو رشوتونو اے خالق ستا جنت وی
د رانی خوشحال د و زخ کینی د جنت نه کهای انکار

غنا اختر

۳۱- دسمبر ۲۰۰۶

یوہ حادثہ باندھے

ربہ چانہ کیلہ اوکرم چانہ اوکرمہ قریاد
اومہ خله بچی م ژاری خیل دادا شولو وریاد

د دے ژوند نہ خہ مطلب دے لکہ کورنہ پتا پتا ژارپا
وانہ داسی بنکاری ربہ چہ زہ نہ ایم آدم زاد

بے گناہ پہ تختہ پزوت ایم پہ مرسی م جلاد ناست دے
ورته حکم ورکہ ربہ د دے ژوند م کہہ ازاد

تہ د زمکی تل کنی وینے تور میبے پہ تورہ گتیہ
او ویشتمہ بیسپارہ کنی مالو ستلی ستا ارشاد

بے گناہ دانہ خالقه چا ظالم چالہ تسی نی کرہ
لکہ ماتے شی طرفان کنی کچہ تیغیہ د شمشاد

ربہ خیل طاقت بنکارہ داکر نکلی ژبھی گویا کرہ
درانی درتہ زاری کرہی چہ شی ختم د افساد

۱۲- مئی ۲۰۰۷ء ستاکوتیا ملاکتیا ایجیسی

۲۲
کوکی

ستا قصونده ستالوطنونه مِ لا هیر نه دی
ستا منتونه ستا نازونه مِ لا هیر نه دی

هغه دغره لمن کبې ناسته دنښتر په سوړکي
ستا دورو په شان ضدونه مِ لا هیر نه دی

د مینې تورل به د مې زما په مات بنگرې کوډ
هغه مستی هغه ټو پرونه مِ لا هیر نه دی

په هیره مابه چه نامه د بل چا و اخستله
په ترمس کاته شونډو چکونه مِ لا هیر نه دی

نه وه خه یره دا غیار او نه ټر منحه رقیب
ستا په خنکل خوابه خوبونه مِ لا هیر نه دی

کله بهانه د امتحان او کله کر د کلو
هغه بښاره دید نور نه مِ لا هیر نه دی

هغه دنہا ته جدے رده او تیر و ته منت
هغه د هینے دکی وختونه م لا هیر نه دی

خلاق سحر به په اذان چه کلبې و نیلے
ستا ستنی پورے کنخونه م لا هیر نه دی

د زلفر تار چه به کونډه دے شه زمانتونه
هغه فریاد هغه آهونه م لا هیر نه دی

تمامه شپه به په کیلو مانو کبی تیره شوله
ستا خندا مکانه ستا ویر ونه م لا هیر نه دی

د لا سومات بنکری تراوسه د په جیب کبی ساتم
ستا په وینبتو کبی سره کلونه م لا هیر نه دی

دوه تصویر ونه درے خطونه او خواوچ کلونه
ستا رالینے سو غا تو نه م لا هیر نه دی

هیر م لا نه دے ستا په بره شونډه خال کوکس
هیر م لا نه دے ستا د زر کے غونډه چال کوکس

خشته دے خشته کاٹنا تو کین دے سیال کوکئی
 مکہ بلبیل تو اوسہ گیم ستا پہ جال کوکئی

یو محلے بیا پہ دے لار راشہ پہ زوہ خیال کوکئی
 درتہ نیولے مِ جولئی مخکینی د سوال کوکئی

د غرہ د کانپ و دے تراوسہ تپوسونہ کوم
 د بھل د پانرو دے تراوسہ تپوسونہ کوم

تہ راتہ وایہ چرتہ زہ درتہ یادینم کہ نہ
 سکتی ما بنام کین پہ زبہ کی دے اورینم کہ نہ

دڑھی شپو کین دے پہ ستر کونین غریبم کہ نہ
 بھل لہ چہ ورشے درتہ و بانڈے و بانڈے کینم کہ نہ

زہ خوف تو اوسہ انتظار دے د راتلو کومہ
 خزان کین ناستیمہ سوالونہ د سپر لو کومہ

پہ کور بندھی شوم د جہان نہ مِ زبہ تورے کوکئی
 سپر لے سپر لے ژونڈون مِ بے لہ تانہ کورے کوکئی

خپله وفا خپل محبت داته پيغور دے کوکئی
سمسور سپرلی کینی م دینې باغ شکور دے کوکئی

بیا هم تر اوسه هره شپه د امید شمعې بلوم
بیا هم تر اوسه ماشوم زبې ستایه یادو نغ غرلوم

کله راواخلم مات بنگرې کله خطونه کوکئی
کله کتاب نه ستاد لاسو اوچ چکلونه کوکئی

خمارو سترکو چه راکړے کوم زخونه کوکئی
خدا ئیگو تر اوسه م تازہ دی پرهرونه کوکئی

تاخو زه هیر کوم اخر زه دے څنگه هیره کوم
شمکوره نه یم چه د زهرو پیاله تیره کوم

بیا سپرلے راغے ځان سره تے ویر یادونه راوړل
زمانه لور تے په دلو د لو غمونه سراوړک

هره کلې هره لولې داته پيغور راکوی
مکل داته شاکړه چه په څه خبه زور راکوی

باقی ژوندون مِ دِیادونف مقبرہ دہ کوکئی
 پہ ہریہ خلی ستاد لاس خور سہرہ دہ کوکئی

سکتری ما بنام کینی چہ چرچنرے شور خندا جو پوکئی
 دورح دفرا تہ چہ تیارہ کھان نہ بلا جو پوکئی

زما پہ لوری د غمونو قافلے ساشی
 دزبہ پہ کورم دِیادونف سللے ساشی

کلہ تنرو کینی ستاد تورو زلفو تار لتہوم
 کلہ تیرو کینی دورک شوے ژوند اشار لتہوم

کلہ تقدیر تہ بدے ردمے کلہ رب تہ فریاد
 عبث سکون دتورے شیپے کرم در آخج بریاد

۳ فروری ۲۰۰۷ء

دَسَوَات پَه بَمبَارِی

جَنرل مشرف تہ

تا دپیر بابا او پیر رو بنان بھی چیر لے دی
تنبتہ دسامراج تہو مچی دے پارولے دی

دلہ دمیروس دسترے لارے پتنگان اوسی
دلہ دخوشحال ختک دتورے وارشان اوسی
دلہ دایمل او دریا خان پہ پل روان اوسی
دلہ دابدال فرید هوتک صادق بھیان اوسی

مل تے دا غیارو کلمو کبن او بے ٹھکے دی
تنبتہ دسامراج تہو مچی دے پارولے دی

دوی کو کارے ویستے پہ دے غرو کبن مغلیا نرونہ
نہ دی ویرید لے دجا برہ یونا نیا نو نہ
منہ دے تے ویستے پہ دے سیمہ انگریزانو نہ
لبن تے تیس او کرہ دغیرت د ختکانونہ

دوی د خورشحال خان بمپی په خپل کاله ساتلے دی
تنبته د سامراج تمہو مچئی دے پارولے دی

دا جنت وطن چه خاورے زر کچتے لعلونہ دی
تاج پہ لوبو وغرونو د نینترو و خنکاونہ دی
شورمے پہ مکیز روان په وینن کینے سیند ونہ دی
گورہ په گورگورو کین د شاتر کبیسنو نہ دی

تا نازکی فرکی د سپیلنو سره سینلے دی
تنبته د سامراج تمہو مچئی دے پارولے دی

یادگیرنه :

مغل شاه او رنگزیب چه کله خورشحال خان خټک
په جیل بندی کم و نر په لره او بره قوله پښتون خوا
کښ و احد یوسفزے قام وو چه د پشت په پشت
د شمنی با وجودے د خورشحال خان خټک بچو ته
پناه ورکوه - او د مغل د ظلم و ستم نه لے
محفوظ او ساتلے .

د رافعی

پیروکار دِ محبتِ یَم

تل کوومہ یون دَ مینے ذہ مالیار دِ محبتِ یَم
دِ نفرت پہ ساز چہ شلیبوی ہفہ تار دِ محبتِ یَم

پہ صحرا بیابانِ مگر حَم بنیے پولئی راتہ منز کمرے
لہوومہ مینہ مینہ پر ستار دِ محبتِ یَم

بت خانہ امام بارگاہ دہ کہ گزجا مندر کعبہ و
احترام لے پہ ما فرض دِ عویدار دِ محبتِ یَم

پہ سکا و تویم ژ و ندون دے یو لحظہ سکونِ مِ نشہ
لا علاج مرض کنی گیر شوم زہ بیمار دِ محبتِ یَم

تر قیامت ز ما جاگیر دے سمندر ز مکہ اوغرو
امتاد پاک جیبِ یَم ستر دستار دِ محبتِ یَم

پہ جہات کین چہ نایاب شی بت خانے پلہ روان شم
دین دھرم ے محبت دے پیروکار د محبت یم

دژوندون ہرہ کرمی ے درآخے مینے نہ لیک کرہ
محبت زما لیلی وہ زو دلدار د محبت یم

۲۳۔ فروری ۱۹۹۳ء

زیارت بلوچستان

Pukhto.Net
پښتو

خان عبدالولی خان تہ دعیت پیر زونہ دا ولی دے زمونہ

دا چہ سامراج سرہ جنگی بی دا ولی دے زمونہ
لکہ منصور چہ بہ دار کی بی دا ولی دے زمونہ

زمنہ زمونہ وی بہ خنک کہہ بہ پنجرہ کین اوسہ
دا زولنہ کین چہ گدی بی دا ولی دے زمونہ

سینہ چہ دال کوی دینہ و سہ و نہ قیتہ شی ورتہ
دا ہر یزید چہ ترے لہ زین بی دا ولی دے زمونہ

دلیاقت باغ بہ ہرہ اونہ دگولو نخبی دسی
د ج نہ خدا نیکو کہہ یدین بی دا ولی دے زمونہ

دھین زونے سہ و رکوی خو سر قیتہ نہ منی
لو بے مرگے ورتہ بنکارین بی دا ولی دے زمونہ

پا سہ د لہ د سا عراج لا پلج دے بل تہ و رکع
 دس کے ستا خپو کین نہ تہ تہیسی دا ولی دے زمونہ

« ایوب نھا تر ضیا ر پر سے ہر و ا کدار ستہے شو
 پستون بھی دے نہ ہر شہیسی دا ولی دے زمونہ

دھریو جیل چکئی قاتلہ ئی دیویو ارمانہ
 نہ بہ جھیر شہی نہ ہیرینسی دا ولی دے زمونہ

د مچھ دیو حیدر ایاد او ہری پور پہ جیل کین
 مکہ د شمع چہ بلیبسی دا ولی دے زمونہ

د تخت و تاج نہ لاندے ناست مکہ ملنگ پہ مکہ
 اور دا حسان کین چہ سوزینسی دا ولی دے زمونہ

مرکیہ تھہ کہ دے دسترگو نہ پناہ کرو سار تہ
 زمونہ پہ زہونو کین اوسہیسی دا ولی دے زمونہ

چاتہ و گینسی دی زلمو چہ مونہ ہ نہادشہ لہ تا
 بچے بچے ترے تر بانہیسی دا ولی دے زمونہ

مثل کالہ مخکبئی تے انجام وو دکابل بنو دے
 ہر خبر تے ربتیا کینسی دا ولی دے زمونہ

ولی وے جنگد اقدار دے دجھاد پہ نامہ
 کہ تیسر ملیان خرشینسی دا ولی دے زمونہ

چاویئل خاورہ دہ اوس خاوروسرہ خاورہ بہ شہی
 اولیار چرتہ خاورہ کینسی دا ولی دے زمونہ

ترہیف کرم بہ تے صفت زہ پہ قلم درآخے
 ترخو چہ ساہ راکنی غریبسی دا ولی دے زمونہ

۲۳۔ مارچ ۲۰۰۶ء

پینور پوریں کلب پینو غنوا

دخان عبدالولی خان خلوی پینو

داوے؟

مقصد دانہ هير شو ے د نيكو نو د پلرو نو
شماپي حكه شو ے تيتيپي مونبه غم كرو د سرو نو

غيرت د ملائي مونبه كرو و كانزه په سرو لبيا نو
قلم دانہ بندي شو د حرص په قلا كانو

كرو خلي مونبه روان د چينينو د نام و ننگ
فكرو نه دانہ هير شو د خوشحال مير و ويس ملنگ

د المرو دانہ هير كرو و خپل تهذيب او ثقافت
د خپله كوره غلا كرو د بل په شرارت

چه تل په توكيد لو سره كولو نه د الفت
په هغه خاوره كړ كړو مونبه تخم د نفرت

خوشحاله سر دا او چت كړه تا ژولو يو بهرام
نن هر بود امهابت د هر زلمې بهرام بهرام

Pukhto.Net

۸۷
د هر چينتون په خله يوه قيصه او يو بيان
د دوی زمونږه دين د دوی مذهب د دوی ايمان

میں سے ساتی فدا عبدالمالک و و پا گلان
اجمل ختک عبث خواتی کره خاورسی په زندان

زمونږ د پلار نیکه په قربانو دے اورشی پورک
چه خیټه موخر بیټی تل او پ و به ستغی سپورک

زما پم خټه بے نومه دے تل داسیمه یاد بیټی
چه زه خوب په بخمل کوم بل په زمکه د لقب بیټی

خیبر او هند و کش زمونږ اعمالو دشمنان کړل
د بل په مفاداتو خپل بچی مو یتیمان کړل

رو دو نه دی د وینو د تورخم نه تر هرات
صوفی ملا روان کړ لو یو بل لښکر د سوات

روان دی قتل کاه ته د سوات سیمې نشا زلمیان
ملا په همبر والی نه مری نه مری شهیدان

جہاد دہ گمبہ گمبہ پہ کبھی نشستہ شہ قاتوان
شہیدان کہ بچو نہ شہری تل یا دینگی بہ غازیان

ملا خونہ دے پ نلہ شہ پنتون دے کہو ویر باد
دروس او امریکہ د جنگ نہ جو پ کے کہو جہاد

داست لائیکہ دین دے ملا ستا خنگہ ایمان
والہ وانکاری کہو دے دقان او دمیران

داحہ چہ دے کامل کہو دا خود سرہ درانیان
دیار پہ یو ادا قربا نوی حور دے غلمان

جنوری ۲۰۰۵ء

۱۔ شاد محمد میپے

۲۔ فضل رحیم ساقی

۳۔ صوفی محمد

زہ

سحر ماہنامہ مکہ لولئی زہ بنزیدم پہ کلو
نکہ د سین روان پہ مخہ ووم پراؤم نہ وو
سپیرہ خزان بہ راتہ ہم سمسور سپرے بنکاریدو
ماہ دغرہ بہ اوچوتیر و کین غانول لیدل
تمامہ شپہ بہ م سپوہ مئی سرہ خبرے کولے
ماہ دستورو پہ رنرا یارتہ خطونہ لیکل
دقور انرہی د زہہ رابنکو نکه ترانو پہ طبعہ
ماہے پیسی بہ دتیر و خوکیداری کولہ
دسباستوری چہ بہ زیرے دسحر راوہو
خیالی جانان بہ پہ خندا زما د خندک پاخیدو
ہیرے تراوسہ زما نہ دی ہفہ شوخے سترکے
چہ دسحر پہ رنرا اکانہ تے طنز ونہ کول
ہرہ صفحہ کینی د کتاب بہ م دکل پانرے وے
پہ لاسو بنید بہ م لیکل د خیل جانان فرمونہ
ناسپ دے شوندا مے دکلو چہ بہ نسیم بنکل کرے
نکہ بورا بہ ماد سوختہ اسویلی اوکریل
نازک گلونف در امبیلو تہ بہ زہہ پسخیدم

تدم نرگس سر پہ سرو سترگس ژبا کرے دہ
 خیرے گویاں بنیہ ایلے بنیہ لیندہ یہ لاسا بہ لاپم
 ما قونگہ و پسے بہ مادگور در غابہ کے
 تو لہ غرمہ بہ دجیندی پہ غابہ ماتیرہ کرہ
 دختکی کیلے گلونہ رانہ زبہ او ہاے و
 ہر مانیکر بہ دکاغذہ ماکشتی جو ہاہ کرہ
 دنا معلوم منزل پہ لور بہ م او یو کینی پرینوہ
 سکتمی ما بنام کینی پہ مستی چہ بہ چرچنہ ر اغلہ
 دبیرے او نہ کینی میلہ بہ داختر جو ہاہ شوہ
 ما بہ وے کاش؟

ما بہ وے کاش چہ زہ انانہ وے چرچنہ پیدا
 ہر ما بنائے بہ م اختر و
 ہر سحر شو قدر

چہ بہ شہ شام خادر کینی پتہ کولی دغتمو پرتہ ہی
 ز ما پہ شو نلو بہ نعرہ دیکہ زار داغلہ
 سو روی سو روی بہ م لاسونہ پہ ازغو شولو
 جالے بہ ما چہ پر واپا و کینی دکور کوہ و کتے
 دخیل خراکی کس بنا کت بہ درتہ ختہ و ایمہ
 پیغلے تے کے دحیا زلمی غیرت کینی غرو نہ
 چہ دیونان عظیم فاتح تے تماشے لہ راتلو
 قومہ بنا کتہ بہ وی زمونہ دبرخندہ و گلونہ

ما ويئل زه چه ران لے شمه گودر ته به حم
 چه خپل خيالی جانان له رنځد حقيقت و رکرم
 ماته دتو ر نصيب زبه مستري تقدير ثقه پته وه
 چه په جواني کين به دنه په رنم اخته کړي ما
 زه هغه وخت به دانغو په بستر و پروت يم
 په کومو ورغو چه زلمې پرق دستي نه چوري
 زه هم بچر به دادم يمه انسان ياد دينم
 هغه انسان چه کائنا تو کين افضل پيدا دے
 هغه انسان چه پر دے خالق په عرش کين فخر کوي
 هغه انسان چه فرشتو ورته سجده کړے ده
 زما په سر د فرشتو استاذ ابليس ياد ديني
 زما په مرگ به دهم دنيا نظام ختم شي
 والله زما هم په گوگل کين زبه توپونه جوړ کړي
 چه خپل همزولي دستي په حال کين او وينم
 خالقه خير دے په مرگي به دے ورک کړے ووم
 خود اچل لاش به په اوږو د داته نه بارکو
 زه خود د ايسه معاشرے سره تعلق لرم
 چه بيماري په کين پيغور غربت ذلت ياد ديني
 دلته کين خلق د سورو په سر ننگونه کوي
 او د پريوتو په سر بنپه ابدی منزل ته رسي
 دلته کين خلق بے بنکالدهي د زهر په کوچه

پہ ورنج کینی شپہن خله مارو ته دعوتو نه کوسی
 دلته عزت خلق کندی د خان کنخل خالقه
 خندا کوسی د غریبانو دعا کا فپو دے
 اوس خور ز مونی نه ادرے هم کرے جدان ردارو
 چه به مرگی هم فاصلے تر منحه ختمے نه شہا -
 ستاد مرگی نه نه ویرینیم درتہ بنہ پتہ ده
 داستر غلی صی پر خیدلے د نیستی به زهر و
 چه د زر دارو بیماری دے راتہ برخه راکرے
 اوس خوروس راکرے چه علاج در بخور زبہ او کومہ
 ز ما بچو ته خوشکرک کوکئی زخی زخی کپے
 حرقه نه راورم د جہاز و نو کرایه د اکترافونیس
 چه زہ بے دمه په کتا پروت ووم او بچوم ژول
 ما ویکل اوسن به ز مکہ او شلیزی قیامت به راشی
 قول کائنات په خیل مدار کینی چلیدل خالقه
 لکه مرداره په رابنکو چه زہ دکور بهر کریم
 ویا تر قیامت به راتہ یاده هغه تورہ شپہ
 مرگی راتہ غلے په مرسی وو زہ جماتا کینی پروت ووم
 په سپینه بدیریم یا با پردی ورونه و بول
 راپا سئی خلقه تماشه ربه و سئی م او کئی
 ز لے پیچے م د مرگی خله کینی په جمات پروت دے
 خورم مجبوریم هسپتال ته لے بو تله نه شہه
 دیونو په شانے مندے م یا با و هله

بلکہ دکھنڈوئے پہ واز کو می ڈہا کولہ
 پلارم دمرک نہ ذہ پتولم دژ وندون پہ غیبہ
 ماتہ مرکے پہ ہفہ شپہ دژ وندون غور بنکار شو
 چہ بے وسئی تہ م د پلار کتد سوالونہ م کول
 خدا یہ مرک را کرے چہ زیہ صبر د بابا شئی زما
 پہ خپلو سترگو م پہ ہفہ شپہ مرکے لید لے
 ہفہ مرکے چہ و یسنتہ زیگ کہی دانسا پہ وجود
 ہفہ مرکے چہ مسلمان تہ ٹے کعبہ یادہ کہہ
 ہفہ مرکے چہ لے کافر کہو د بتانہ غلام
 ہفہ مرکے چہ کل غور تہی انسانان خاور کہی
 رشتہ لے ختمہ دو وجود کہی دژ وندو سرہ
 ہفہ مرکے دے مالید لے پہ خیلد سترگو
 دے وسئی دژ وندون مرک کے پہ زرگونو بیہتر
 چہ پیغلہ خور کے پہ زلو کین وی سر تور ولا پہ
 او بر دھئی مور دے پہ سر خاور نرنی چغے وہی
 چہ نای مے بنحہ دے منت زاری کہی د خلقو
 او غیرتی ورور دے کندسی کین سوال کو سی علاج لہ
 چہ پہ اخبار اشتہار راشی خلقہ ما بچ کہی
 خالق کیر کرے ہم امداد م دخلا صی او کہی
 نہ نہ کہ لے دن کواۃ پہ دفتر و نوگرہی
 د خیراتی دارو پتہی بدسی پہ زخمونو یا ندے

واپه پچھی دے پہ سلگو کینی خیل بابا یا دوسی
 او دبابا شونتو دے گنتو لی خه ویتلے نه شی
 چه په ژوندون دگور کفن سامان دے کورته راشی
 غورب و نه بوس خلقو نیولے وی دمرگ او از ته
 دگور په خلقو باندے بدج شے درنه مخ واپه وی
 مچان په خله کینی دے بنه ییزی ته لاچار پروتائے
 که دا ژوندون وی نوز ماورته سلام دے ربه
 مادرانی له مرگے راجه په سکون شمه
 مکر فریب دے رنگینی دکا کتا تو دی
 په هغه سین خه چه په غارہ لے زه تبه ناستایم
 داد نرگی لاله رنگونه زما سترگو کینی دی
 قول به بے رنگ شی چه زما دسترگو رنگ ختم شی

۱۳۔ ستمبر ۱۹۹۶ء

ایل۔ آر۔ ایچ ہسپتال پشینور

شعرونہ

(۱)

زہ دجانان عشق کین سستی پہ سور انکار میہ
اے دوزخ اور ستا لیبے پہ ما اشر نہ کپسی

(۲)

یار مِ خفہ شوئی پہ منار مِ تے گیلہ او کپہ
ستا وہ جنازہ ما پسې جنج بے تما شے راغے

(۳)

مینہ کپسی رقیب سرہ پہ دے دیاں خفہ نہ یم
ژاپمہ پہ دے چہ ما قابل د نفرت نہ گنپسی

(۴)

ما چہ تے پہ مینہ کینی ہمہ خدائی دشمنہ کپہ
نن تے راتہ او وے زہ بدنامہ ستا خبر و کپم

(۵)

معاونی خدیو پہ دانہ دیاں خمار و سترکو
اوس انتظار کینی دمرک زہ ورھے شپے تیروم

(۶)

نن پہ شرابی سترکو چہ یار دوکہ کینی او کتل
تس کوہلی شعوم پاتے زہ مِ یو پہ و دخل مِ حان سرہ

(۷)

نہ رَم لوتے عمر پکار دے، امیدوار تہ دجنت ہم
مالہ غیبہ دجانان او صرف دوہ سکئی ژوندنورا

(۸)

ذہ خو شحال دو زخ کین چہ پہ جار دیدن دیار کرم
ستا جنت نصیب شہ ملا جانہ یار د حور و تے

(۹)

تہول عمر مستا د کو شے خاورے دسی بنگل کپہی
تہ م مزار بنگل کپہ چہ لحد کین پہ سکون شام

(۱۰)

ذہ دجانان مینہ پہ بدل کین د جنت ا خلم
خدائے م راضی کپہ ے خو جانان نہ راضی کپہی

(۱۱)

تہول عالم خوشحالہ شو اختر مہی کور و نوتہ
مارو ژہ نیولے ستا کو شہ کین اختر دلنہ کرم

(۱۲)

ما چہ تے پہ مینہ کین جنت پہ تھان حدام کپہو
نن تے جواب را کپہو بیا چہ دے کو شے تہ رانہ شہی

(۱۳)

یار خو منج کپہی پتہا چہ کلہ ما لارہ کین او وینی
ذہ تے د کو شو خاورے پہ خپلر ستر کور بنگل کرم

(۱۳)

شپه کښ ورته او ژاړه که عشق کښ صادقہ ټي
ورځ خو ماشومانہ ہم د جفات په غيږه تيره کړي

(۱۵)

ماتہ پيمانہ ساتي ديار د شونډو جوپه کړي
ستا به شي شراب بخت زه هسه به نشه شمه

(۱۶)

شي جفت و اجب په چه پيدا شي د پښتون کړي
هر قام کښ به دينه شته دیندار قول پښتانه کړي

(۱۷)

زه وایم په جار اول پښتون بیا مسلمان يم
او کوره تاد یخیم ملا جانہ بیا کافر يم کړي

(۱۸)

سر چه تپتہ وی نر د شاتو گوتہ زوقوم شي
د غیرت دا اوچ مسکړک د چرکه خون دے

(۱۹)

چه کوم قام ته دولت داشی غیرت اوحي
پښتانه وو تو د يالی چه غریبان وو

(۲۰)

غیرت اولی په بلسی دولت داغونہ کړي
د نر ټونډ بوئی پښتون قام لیونی کړي

شمرے پیکہ فن بے حجابہ د جانانہ دیدن و
دخانے دیارہ بیا چہ ماتہ بے پردے دانہ شے

(۲۲)

دجانان جفا نفرت نہ و رکوم پہ سرا و گلوند
ز ما نوم پہ شونوی و اخلی د نفرت او دغصے نہ

(۲۳)

خدا یہ گناہکارم دجانان پہ پرستش نہ کرے
لام ایمان پوخ شے چہ ذہ دے حسن تہ اوکوم

(۲۴)

جانانم دانہ وائی چہ جان ک دانہ او بنایہ
ذہ بہ تے کوم رضا درتہ چہ ستا خبر نہ متی

(۲۵)

شوک چہ شے متی پہ دے دنیا د عشق او رکنی
ہفہ خلق او پو بنستی دوزخ دلوبہ حائے کترسی

(۲۶)

کبھےم انکار پہ ہفہ ورج د جنت شور و نہ
کلمہ چہ دیار لاسونہ ما پہ مینہ بنکل کرک

(۲۷)

شور دے د جنت دے ستا نصیب شے ملا جانہ
ماتہ دعا او کرے چہ د مینے لاس جانان را کرسی

(۲۸)

لرے کرے تہی دے ملا جانہ دیا کار بنکار سے
پتے تے صفت اوکرہ چہ جانان درنہ خوشحالہ شی

(۲۹)

لا ما بنا مے نہ دے میخانہ دے ساقی بندہ کرے
دانتیارہ چہ وینے یارم زلفے خورے کرے دی

(۳۰)

درانیہ! چہ احد وینے کرے نہ دے
ہفہ قام بہ ستا بہ چغو خہ بیدار شی

(۳۱)

ماتہ دشرابو صفت بیا ساقی چہ او نہ کرے
ہفہ اورے مر نہ کرے چہ کوم جانان بل کرے دے

(۳۲)

ستا لو پتہ بہ پہ بنا کست دکوہ قاف ورنہ کرے
پینتہ پیغلی ستا غیرت او ستا عظمتہ سلام

(۳۳)

تا پہ مستر شونندو کبی بیکاہ چہ ماتہ گرتی واکرو
کدم شراب دے شکلی میخانہ راتہ حیرانہ وہ

(۳۴)

ستا عشق بے نیازہ د دنیا دکل عالم کرے
نہ راتہ ورج یادہ نہ د شپہ راتہ احساس کیہی

(۳۵)

ماتہ در قیوم پہ خلعت پہا فائدہ خیر مٹے کو
 قلم یم کمرہ بے عزتہ نہ خورشمال ستاپہ کنخلویم

(۳۶)

قلم چوئے فتنہ دستہ او لیدہ پہ شوق تو و کتب
 بندہ میخانہ کمرہ ساقی قول شراب نے و اب و ل

(۳۷)

تاتہ دی شراب او ماتہ تریح داوید گوتہ دے
 چیں پر سے سخن دو کہ کرم خفوشہ پر سے چرتہ نہ شوم

(۳۸)

دانشہ عالمہ و شراب کھاتہ کبی لیک نہ کہ کپئی
 حکم یم بے ہودہ، چہ جانان راتہ خند لے دی

(۳۹)

ستا شرابی شوق و کمرہ بنکلا د میخانہ ختمہ
 لب سے را بھر کمرہ قول میخوان سے انتظار کبی دی

(۴۰)

د در آخے حساب کتاب ربہ یہ پتہ او کمرہ
 چیں پردہ دار بہ بے پس دے شئی پہ میدان محشر

(۴۱)

حکم بے عملہ شوہ کلمہ مونم پہ چھان
 خلق چیل مطلبی شو لا لچ لہ سجدے کوئی

(۴۲)

تا بہ خیلہ و و مہ کہ جہان م قول دشمن شی
کرے م قسم د پینتی مور پہ شو دو دے

(۴۳)

ستا دهن دوران تیرشہ چہ دنیا درنہ شی ستدہ
ماتہ ہیسے ہم مہل بنکارے کے ازغی کہ اوچ خابنہ نہ

(۴۴)

دلہ شوے زورورہ ہلتہ ناست منصف اللہ دے
زہ بہ دنفرت بدل کینی ہلتہ مینہ غواہ م

(۴۵)

خہ گتہ دے او کہہ دشمنو کینی اے پینتو نہ
خیلہ وے قلاش دبا یا کور دے ہم کانرہ شو

(۴۶)

ماتہ دے معلوم دے غیرت خابریت دے بنکتہ کہہ
تیر کال دے خلور زلی و ژلی پہ دیر ان دی

(۴۷)

بندے کہہ بنیرے د جنازے اعلان تہ غوب شہ
دو ورے ژوندون م دے اختہ ذرہ پہ رنجریم

(۴۸)

زہ اور کینی بلدیم جہنمہ خوشحالینہ !!
زر کالہ دو زخ نہ یوہ شپہ دہجر سختہ وی

(۴۹)

دامردار وجود بہ جہنم راتہ صفا کہی
زندہ چہ کلک کلک شی بے داورد نہ پاکینی

(۵۰)

اورد عشق سختی وی چہ واحد عاشق ایرہ کہی
تاکن خرد و زخہ پہ لکھا خلق ملگری وی

(۵۱)

فن دے خلع خطا شرہ بیایغور دوفا اونہ کرے
تے غریب سرے چہ وفا نہ کرے ندر بہ تہ کرے

(۵۲)

فن دے خلع خطا شرہ بیایغور دوفا اونہ کرے
ختم دغہ باب دے ندرے وخت د شلتالو دے

(۵۳)

شومرہ قدر دان شو پنتون قام د پنتنی ربی
جودہ کہی جگہہ پہ دیران وائی پنتو کہتم

(۵۴)

ووچہ لایہ دینہ وے خوبی د مسلمان پہ کین
ککہ پہ شریکہ پنتنودے ایمان داوہے

(۵۵)

خدائے شراب حرام کہی چہ بندہ دخودہ او پاسی
نہ شہرہ شہودہ چہ دیار حسن تہ او گورے

۱۰۳

(۵۶)

شوڪ كپى دڄان په غم ڏها شوڪ د جانان په غم
مادر آخى دى تل ڏها لى د جهان په غم

خا عبد الغنی خاتہ عقیدت پیر زوئی

چہ غنی نشتہ دے

خومر سپیر شو ماہنامہ نہ چہ غنی نشتہ دے
خومر پیکہ شو محفلو نہ چہ غنی نشتہ دے

بلبل وے گل تہ ہے معنی شوہ فلسفہ د مینے
بند کمرہ د عشق کتابو نہ چہ غنی نشتہ دے

دا پہ لولسی خو وہ سایہ د لیو فی فلسفی
بورادے بنکل کہی سرہ گلونہ چہ غنی نشتہ دے

ڈاپی جیندے خرو لو ہم سرو نہ تیت نیوی
پہ مونن بہ شوک لیکسی شعر ونہ چہ غنی نشتہ دے

دا پہ پیالہ کبی د غنی دشو ندر و خوند و و سا
ترخے او بہ شوے شرابو نہ چہ غنی نشتہ دے

ملاوے خان غنی دژ و ند پہ فلسفہ خبر وو
اوس پہ موندن شوک کرمی تنقید و نہ چہ غنی نشتہ دے

راخہ چہ غارے سرہ و رکرو و رور و لہ پنکارہ کرو
چا تہ معلوم دسی پتا راز و نہ چہ غنی نشتہ دے

درب دیدار چہ بہ تے قل د کل پہ پانرو کور
شوک کرمی دومرہ نظر و نہ چہ غنی نشتہ دے

پرون چہ وے مستی بے ہودہ کرو کافر شو غنی
نن ہفہ خلق کرمی ویر و نہ چہ غنی نشتہ دے

مرگیہ راشہ د غنی پہ دیر ٹی نن او کورہ
داغوند شو شو مرہ عالمونہ چہ غنی نشتہ دے

پہ رب قسم دے ملا جانہ چہ دے خوب حرام کرم
زہ بہ دے نینم خوب رگوتہ چہ غنی نشتہ دے

دلیونی پہ لیونئی فلسفہ خہ اولیکم
رہنتیا تے شو تہرل تحریر و نہ چہ غنی نشتہ دے

ددار پہ خواجہ تے و لاپ و و تماشے تہ خاموش
 نن تے پہ قبر کرسی عرسونہ چہ غنی نشتہ دے

اے ضمیر خرشواے دمہ و قدر دانہ قامہ
 پہ ژوند تے چاکہ و تپوسونہ چہ غنی نشتہ دے

تہل پہ محشر بہ یوسر تہیتی دغنی پہ و پاندے
 کہ تے درانہ کرومیر نکرونہ چہ غنی نشتہ دے

ژوند تے تمام شولوی پولو کینی دازغو درآخے
 نن ورتہ جوپ شو محلونہ چہ غنی نشتہ دے

غنی دیر می رحبر

د خان عبدالغنی خان کلینہ

ناوے پہ پیسہ

چہ پکنی حن نیلامی بیسی دنیا و سارا نہ بنے دہ
چہ ورور و طی پہ پیسو کی بیسی دنیا و رانہ بنے دہ

پہ مال دولت سوداگر اخلی د بنا کست بنا پیری
چہ سرے غد تہی پکنی ژ ری بیسی دنیا و رانہ بنے دہ

مخو چہ یاد پہ پت غیرت بنیگرہ فنک او وفا
لور تے پنجاب کبی فن خر خیزی دنیا و رانہ بنے دہ

پرون بہ ناوے د کم خواب جو پہ کبی سخر کرہ تلہ
پہ سپین کفن فن سینکار بیسی دنیا و رانہ بنے دہ

اللہ چہ حن دے پیدا کرو نو دولت دے نہ و
دلہ خو مینہ کنہہ کی بیسی دنیا و رانہ بنے دہ

پنجاچترال وو مشهور د جینکو پہ خرٹ کین
نظہ ہوکور کین بولی کینسی دنیا و رانہ بنہ دہ

دھنغر پینتہنی جوئے نورے تنکے نہ کرے
پتہ بغاوت ترینہ جوہ یزی دنیا و رانہ بنہ دہ

درآخے بس قلم دے مات کہ نور لیکل مہ کوہ
دا ضمیر خرٹنی نہ بد لیبسی دنیا و رانہ بنہ دہ

۱۱۔ مارچ ۱۹۸۹ء

چار سده کالج

کابل د کلونو او ورنگو نو ښار

نه دے غیرت او نه دے مینه ستایم
اے د خلوص د کمر جذبو وطنه

نه دے میوه او نه باغونه ستایم
د سرو چکلونو او سپرلو وطنه

نه دے خنکې او لوړ غرونه ستایم
اے د سیند و نرو او و لو وطنه

نه دے ښارست او نه دنگونه ستایم
اے د پې مخو او زلمو وطنه

ته زما خونو د ابا و اجداد دے
د قام پرسته لیونو وطنه

ما به اغیار ستا په وفا یرول
اے د خالد د ولولو وطنه

صرف ستانوم وود فری پہ نقشہ
اے د پنتون پیژند کلو وطنہ

اغیار زما خوند لیدے شوہ کله
سورے سورے کرے پہ کولو وطنہ

اوس خویتم او غلام تا جوہ وی
ستا بچی خرخ شو پہ پیسو وطنہ

چہ تے پلو اغیار لیدے نہ و و
وخت کھرو زینت نن د چکلو وطنہ

زما عزت خپلو بچو نیلام کھرو
خہ کھیلہ او کھرم دیر دو وطنہ

نورہ جولئی خیبر تہ مہ غورہ و
قول شاہ زلمی شو بے پنتو وطنہ

د وینو دارے م پہ مخ پر تے دی
ورور مې ورور وژنی پہ پیسو وطنہ

زما شوه كومه لاره چرته لار شم
دا بدائی یا درانوسه و طنه

جنوری ۱۹۸۸ء

کابل افغانستان

خو خبرے

خو خبر و مِ پِه ذرہ جود کړو غبار
کوشش کړم چه ئے بیان کړم پِه اشعار

په لیدو مِ دا سے اور په وجود بل شی
لکه غوښنه خوک روته کړی په انکار

اول دا چه په نعلت کړی حان سپین پیرے
مړه لاس کښی مگر خوئی په کلی او بنار

یا چه دور په هجراد حوانئی تیر شی
په تسبی با ندے شروع کړی استغفار

یا چه ناست وی افغانے په سینا کښی
سترگے د کے دشهوت په خله اذکار

یا چه خپله لور واده کړی پنجابی ته
په پیسو دله شروع کړی کار و بار

یا دیوہ اچہ ستر کے تورے پہ دنجو کرمی
 نایا لغہ جینیا او سکوندی پہ لار

یا یہ پہا د جوارسی چہ کور کمانہ کرمی
 خادر او خندسی داپاسی پہ تلوار

یا چہ کھیتہ تہ د بنجے پہ کور کبشیخی
 پہ داتلے د بنیو لدی کرمی پینار

یا بنادی چہ کسب کمر و کرہ دashi
 وینتہ کتا کرمی روزے او باسر پہ تار

یا چہ کوندوہ مان یکر کبنا حان سینکار کرمی
 پہ تکل د شہوت پورے کرمی مسکار

یا چہ زوم د سخر پہ کور باندے دیہ شی
 لکتی هر وخت ترنگہ وی سپی د لوہار

یا زہوہ سترے پہ داروچہ د طبیب شی
 مجبوراً شی نیک عملہ شوک بیمار

یا مکنجے چہ خنزہ خان تہ سستیو کے کمری
 پہ زور ہجر جو پ سپاہی شی حوالدار

یا پتھوار چہ د نیکمی بیان شروع کری
 دشوت فہ اخلم د قام ایم خد متکار

یا روپتی چہ تنازعہ شی پد تیکسی کبی
 سو دلی پا شی کنڈیکتر پے پہ قار

یا نشہ چہ دیو درو شوک شروع کری
 پہ کو شو کبی شی د چرکو شو کیدار

یا چہ بنجہ شی قارون پہ دولت کینی
 خاوند گدھی پہ کو شو کبی خواروزار

یا پہ سر چہ تاج ملا تہ دانصاف کری
 د سپین روپو پرے عزت کری تار پہ تار

یا توپک چہ پہ او بہ د بل پہ ش کری
 بے عزتی م د خان کرے دہ اغیار

يا چه ورور درته په مينه کښ رقيب شي
په کباب کښي جوړ هډوکي شي په چار

يا چه پياز د صحبت مخکښي بنځه او خوړي
درته واي شونډه خوړه پريږده رخسار

يا جرړي کښي چه د بل په کور ميلمه شي
کباب چرکي سره په طبعه دا چار

يا غريب چه قوله ورځ مزدورسي او گوړي
شپه له راوړسي خپل بيټهک له وي سي آر

يا مريض چه هپتال کښي دوته پرون وي
د دوړي په وخت راغونډه شي تيمار دار

يا دلور نکاح په دے لالچ او نه کړي
په جايداد کښي م زياتي بي حصة دار

يا داکتر چه دکپني سره تپکه شي
هر مريض ته د داسو تړي امبار

يا استاذ چه بچه بازوى مدرسه كين
هره ورخ په رباين نوسه كرمى تار

يا بابو چه خان مشغول كرمى په فابو
چانكى ته د سائل په انتظار

يا تانزه كين محدر چه درته واى
زر و پسي كا غذته رادايي اى آر

يا خلوت كين نابالغ چه د چا مې شي
شى خالق ته په توبو او استغفار

يا مومند چه د بنارس پېښې شروع كړي
ب ښه كله كرمى قوله چرته گزار

يا يتيم چه مور نه پاته شي په كور كين
د بچونه ورته كم كمورسى ورنه دار

يا چه كينى په بازار كين شوک فال كړته
شرك كوى ويره مې نه وسى د قهار

يا باور چه د غليم په سوگند او کړي
خپل دقيب سره شروع کړي کاسو و بار

يا چه او کړي ايا دى شوک نده کور کيني
کړي زو پنده ته سپيا که په رخسار

يا دو که چه شوک د بنکلو په خندا شي
په نظر ته دکل ترخ کيني نه شي خار

نو!

دومر زپه په دمه خبرو م خفه شي
که سور کيني چه دباب او شلوي تار

يا ما بنام کيني ميخانه ساتي کړي بنده
انتظار کيني ورته ناست وى ټول ميخواو

يالو لى چه د سپرلى دوران کيني مريه شي
او بور اجوب شي د سرو و گلو سردار

يا چه سترگه د ديدن مخکيني پنده شي
مينه خه چي د نفرت نه وى اتار

یا سپو پستی دشوار لیسے جے جانانہ
یا دڑھی شپہ سحر شی جے خمار

یا چہ ستورے دسبا وریحہ پتہ کری
یا خاموش کری تورانی دشیپہ پہ نار

یا نسیم چہ دسحرہ شی ناسرافہ
یا چہ غوغا کری دکوکی لا سونہ خار

در آخے عبث لیکل دے شروع کرے
پہنتانہ بہ دچا بنحہ کری پہ لار

ڊاڪٽر کبير ستوري ته دعيت پير زوئني

کبير

پناه دسترگو شو په زړو ندي کښي اوسيدبي کبير
خدا ئيگو چه فن هم راته و باندي و باندي کيربي کبير

چرته چه ذکر د افغان د لومے تمبر شروع شي
هغه محفل کښي د سبا ستورگه هليبي سي کبير

دل او بر پښتنو خداي د پاره يوشئ سره
په توره کر بنه د ديور نډ زمونږ بيليني سي کبير

دير بابا بچو د او کښي شئ دشمن اړ پيرفي
عزت نياد شو د ملا لو خفه کيربي سي کبير

اجله نه مري خدا ئيگي نه مري د قلم خاوندان
شرط پدې ترمه تر قيا مته په ياديني سي کبير

تلے ستا کيلے په قلم ستا پت غيرت خيبره
په بے ننگي ددے زلمو خکه دې ديني سي کبير

دوخت یزیدہ پہ و اللہ کہے سر تہیتہ شی درتہ
پسنتون زلمے دے دمر مکی کلہ ویر یزیدی کبیر

دایمل خان او دریا خان بچو لب نند پرے او کرمی
پہ شتہ وطن کبی داغیار پہ کور او سیب کبیر

اور ونہ سرہ کرمی د نفاق اے دیوے مور بچو
سپر غمی تے بشکاری اسو یلو کبی ملہ کبیری کبیر

راھی چہ یو کپو افریدی مومند ختہ او وز
دیو سفر و او محمد زو پہ نوم نیاز یزیدی کبیر

ما حول سلکی سلکی دے توله پسنتون خوا غمتر نہ
خپہ اور یح شوه دسبا ستر رے پتہ یزیدی کبیر

شریک بچی وود خیبر او هندو کش ملگرو
دبتر خوشحال میر و س احمد وارث یادین ی کبیر

غانہول لالا او ممبر گل ورتہ پہ قبر کر کرمی
دکشمالی لونڈ پہ چلو خوشحال یزیدی کبیر

در آفے ماخو لا فرید هوتک صادق ژرلو
گمان م نہ و وچہ زمونہ بہ جدا کیسی کبیر

۱۳۔ اپریل ۲۰۰۷ء

پینور پریسی کلب پنتون خوا

یادگیرنے : Pukhto.Net

ددا کتہ کبیر ستوری پہ رومی

کلینہ کبہ واورولے شو۔

(در آفی)

تظہیر

با حیا پیغلہ ز ما پیغور تہمت دے
پہ کلب کبی گدہ لور دخان عزت دے

ز ما پیغلی پانزیب بے حیاتی خورہ وئی
دخان دلور گنگر و مکان خوشاقت دے

پہ زر جیبہ خرخہ درنہ دخان لور وئی
ز ما پیغلی مہر د سر قیمت دے

د دنیا کئی ویش دے ربہ ملا نہ واخه
مانہ ز صحت ز صحت خان تہ رحمت دے

زما دمهي په ورځ مليان فارغه نه وي
 د حورو وپشون شروع د خان ميت كې

د خان گوانه سخا زما سكر ك اسراف
 داؤملا وينا دا نصيحت دے

دا خه ملاحه واي ربه كه داربتي واي
 چوپ درآني له دوزخ خان له جنت كې

Pukhto.net
 پښتو

مزدور

نورِ فوقیتِ دناگردو دلاسه تنگ شومه
حکله شوم باغی د خپل نصیب سره په جند شومه

هر محل کېن جوړ زما په وینو چراغان دے
خپله د زما په طبعه اوسومه پتنگ شومه

لنډيزه

عشق داته اور شو غریبی راته پیغور شوله
داد زردارانو دنیا ماته لکه گور شوله

نه م شوک انسان درآنچه نه م مسلمان گنهی
ختی د وفا خبر مے اوس یار م داشکور شوله

قام پرستہ

چہ دشمن شی بہ کبن زوے د خیلې مور
چہ گریوان کبھی بہ کبن سیرے ورور د ورور

چہ اصول د باچا خان بہ کبن نیلام شی
شی غالب بہ قامیت د زرو زور

چہ قامی مسئلې پاتے بہ میدان شی
شیپ او ورج ورسو غم و می د خیل کور

در آخے کہ قام پرست د غپ تہ وائی
بل بہ داسی قام پرستو دے شی اور

پلوشہ

در آخے دذ لفظا ونہ چیرے تار
ہی تھان بہ کرے ذلیلہ پہ تیر وار

ہر سپرئی کبی نرے نرے کلئی خوفد کہی
مراوے کل شو دلولی کبسنہ قلا ر

پلوشہ

دذ ہاۓ زخمونہ پرے لیکہی نہ شے
دیار یادونہ پرے لیکہی نہ شے

پہ لاشعور کبی چہ پتہ کوم تصویر
ہوہ لفظونہ پرے لیکہی نہ شے

در آخے ورکہ دے شی ستا شاعر
یار تہ خطونہ پرے لیکہی نہ شے

دستار انٽرنيشنل مجلہ

کہ قلم دانہ بندی ڈبہ مِ پیرے شرہ
فکر چا دے ایسا کرے پہ حصار

دخد شحال میروس ایمل ارمان پورہ شو
دخیبر پہ سر جندہ شولہ دستار

پلوشه

را حسی چه اوکرو اتفاق ملکرو
دستر بابا به اشتیاق ملکرو

دلراو بد پښتانه یو کړو سده
ذره ذره کړلو نفاق ملکرو

خبرے

چه دا په یاد شی ستا ترخے خبرے
بیادانه نه کیبسی خوبے خبرے

زبانه م دا دک شی غریب نیولے کیم
په او بنکد لیک کړمه زپه خبرے

د دستار انٹرنیشنل ایڈیٹر صابر شاہ صابر تہ

دَخط جواب

باچا قربان ستاد ہمت نہ قربان
ستاد دے فن ستاد حکمت نہ قربان

ستاد دے فکر دالت نہ قربان
قربان قربان ستاد غیرت نہ قربان

عمر دے کم خو پوہہ زیاتہ باچا
دا احساس او شولواوس ماتہ باچا

واللہ چہ خومرہ کمرید لے تے تہ
واللہ چہ خومرہ درید لے تے تہ

اور دا احساس کبی سوزید لے تے تہ
دا خومرہ پتا پتا ژرید لے تے تہ

نہ د مستی نہ د جوانی خیر شو
نہ د خمار نہ د خانگی خیر شو

با چا پہ یو خیرہ ویر حیران یم
حیرانہ خہ چہ بہ واللہ پریشان یم

ستا دا قلم شونتہ زلفان نہ وینی
بناستہ رخسار او سرہ لبان نہ وینی

چرتہ فتکری بنگری پیز وان نہ وینی
تور و کمشو کینی سرہ کلان نہ وینی

د زیک حورے او غلمان نہ وینی
دا بنگلی مست مست هلکان نہ وینی

سمسور سپرلی کینی سرہ کلان نہ وینی
د بدوئی تال پاس پہ اسمان نہ وینی

دا کدم تعویذ دے پہ قلم کہے دے
د کدم ملا نہ دے پرے دم کرے دے

چہ مرستہ تل د غر بیانہ کوسی
 ہو مہیا او از د مزدورانہ کوسی

ہر کھائے فریاد د منظر مانہ کوسی
 غند نہ تل د زردارانہ کوسی

پینتون پہ قطر کہہ کابل کین اوسی
 ستا د قلم شترے او ریل کین اوسی

کوسے جذبے کہے دخوانی بے زارہ
 کوسے یوں احساس کہے د خانی بے زارہ

ژوند دے تمام شو دا زخو پہ بستر
 ہر وقت روان دہل پہ غم کین اوتر

زہ کاک پینتون د ہشنفریم باچا
 نہ پہ دولت نہ پہ دوستریم باچا

خدا نیگو دہراخہ نہ خبریم باچا
 زہ د الفاظو جادوگریم باچا

چہ پہ نامہ یاندے خیبر یاد دینی
لیکوال پچھ ددغہ غدریم باچا

چہ غریبان بہ دتا تکی نہ خلاص کھی
دھغہ تورے تپے سحریم باچا

ذہا کین حرص نہ د عہد و لرمہ
خدا تیکو ہوس نہ دکر سو لرمہ

نما کر سی عہدہ غیرت دے باچا
دیر راتہ غورہ خیل غربت دے باچا

مونبہ تالہ تہ نہ تندو تہ گورو
مونبہ دولت تہ نہ پستو تہ گورو

دا خلاص کر پنے ستا تندی کین بنکاری
حان راتہ غورہ ستا کندی کین بنکاری

خہ پینور خہ ہشنغر باچا
یور د سیند غارہ یل گورد باچا

باچا اباد دے وی تل ستا یاران
فیروز گلزار مکرّم خان جانان

د جہانزیب پہ خط کئی نکرم بیان
ہفتہ زما او ستا شریک بابا جان

د گران پہ زوی زرک دعا سلام
باچا بیا ورکرہ دان ما پیغام

گران بہ تر ہفتے وی ژوندے پہ جہان
تر خوجہ اوسی پہ نرئی شا عدان

باچا د خط نہ یم جوہ یزی دیوان
اجازت راکہہ داننہ پہ امان

دل پہ دعا کئی یاد ساتھ شبیرجان
صابدہ دا بہ دے پہ ما وی احسان

۱۱ اپریل ۲۰۰۶ء

سخر

سخر چه پاتے تر یخکو ته د اینگور شی
بوچا توپ ور ته عذاب یوغتا پیغور شی

غر مینے سکرک به خورے سم د ما پنامه
خیر که شپه کنی دے دختیہ حالات نورشی

که خیره دلیمان په قول بیان کړی
هد محفل نه لکه سپی بهر په زورشی

دوانیځه! خوش قسمت هغه انسان دے
حنکدن چه تے په غیر دختیہ مور شی

Pukhto.Net

پلوشه

دجانان دجفا بنکار به یم تر کومه
په توبه او په زار زار به یم تر کومه

په رسو دتوسو زلفو بند یوان یم
دمنصور غونډه په دار به یم تر کومه

درآخې د بغاوت چغه کړه پورته
په غربت زه سزاوار به یم تر کومه

یوہ حادثہ باندھے

اے یزیدہ اے شمرہ خونہ پرنکہ کے دیپلاں شہ
چہ زما جنت دے وراں کر و خیل بھی دے خوار و زار

انناخہ چہ چر کو پتے ہم پہ و اللہ نہ شام و زلے
چہ کے زہ خنکے پہ دار کریم ستانیا زین داسے پہ دارشہ

ما خوفت خوشحالی کرے دا اولس پہ خوشحالو دی
اے دبل پہ غم خوشحالہ پہ کالہ کے دغم لار شہ

خپل ضمیر مطمئن کے پہ خندا پہ دار تہ خیرم
دادنیا دار العمل دے بس کرے بس کرے تو بہ کارشہ

دارتہ لو تپکے دنیا دہ یو تشین ہی بل و کیہ ہی
دخپل قبر فکر او کرے دچا خوار غریب پہ کارشہ

تاخوتل دابل په وینو خپل لاسونه دسی سره کړی
 خپل وجود درته سترشه خپلې غوښتې انکار شه

اے دهره ساء واکداره پتہ رازونه درخړ کند دسی
 درآنی که بے گناه و سائتہ ے مل تہ مدد کار شه

۱۳- مئی < ۲۰۰۰

سرخاکوټ ملا کنده ایجنسی

یویشتمہ صدی

پیر کمرہ درانیہ دکمخو خبر سے مہ کوہ
مانہ دیا فزیبو او بنگرو خبر سے مہ کوہ

نوعے زمانہ وہ صفتتہ د شرابی دی
پیریزہ دگو در کندول منگو خبر سے مہ کوہ

تلے خان سیرے د غیرت پہ دو زخوند دے
مونبہ د نیکوند د پلر و خبر سے مہ کوہ

غداپ کے شہرت نہ پہ قلم دے مغرب اوستا یہ
بلی پہ مشرق د سرا و ملیو خبر سے مہ کوہ

اولیکہ شعرونہ پہ بتکاکی پیرس لندن یاندے
مونبہ دے و سود سلگو خبر سے مہ کوہ

ما پینتا اچولے د پرتوگ نہ انکاری میہ
ماتہ د شالونر لو پتہو خبرے مہ کوہ

زہ لور د ملائی نہ مختیارہ او مونیکا یم
ماتہ در آئی د پت پینتہ خبرے مہ کوہ

Pukhto.Net

۱۔ مختیارہ مائی

۲۔ مونیکا د امر یکی د پخوانی صدر

بل کلینٹن محبوبہ

وخت

په مینت او زارسی کله واپس کیږی
تیره ورځ د ژوندانه په دے جهان

که نه خاندے او که ژاپه وخت تیرین ی
دے نه گوری چه ستره دے انسان

خوشحالی کبر مرگ میلمه خندا ژر اکړی
زېږه ټه نسته په چا نه لوی خفکان

ماشوم جوان او حیدان برد احسن قان کړی
کړی د خاورو سره خاوره باد شاهان

دیرے پیغلیں دجولئی پہ ارمان مہرے کپڑی
 خہ کپڑی کوندے ورتہ پاتے ما شومان

نن غوتہی وی سبائیں دوران تیر کپڑی
 د سپرلی چلدنہ وژنی پہ خزان

بے قدری دوختا ونہ کرے درانیہ
 پہ تالا میدان بہ بیا کوی ارمان

عراق

داہے اسرے چہ د عراق جوئے ویدو نہ کوی
داہے قصورہ امریکہ چہ پدے ظلمونہ کوی

داہے روضہ چہ دَحین^{رہ} نَن بمبارخی کینبی
د علی^{رہ} پخ تہ د سیزلو تیارخی کینبی

داما شو مان چہ سرگر دان گرخی دشتونو کین
علی اکبر^{رہ} علی اصغر سوزی اوردو نو کین

دا جمانونہ چہ سورسی شو پہ کولو باندے
دا چہ ہمونہ داورینبی پہ جولو باندے

دا پہ روضہ چہ دعباس^{رہ} پراہہ داغونہ وینے
داد عراق دے وستی ژوندی عکسونه وینے

داہو داکان چہ شتہ کوساوند کین بہرگرخی
دا شاہ زلمیان چہ درپہ درخاوس پہ سرگرخی

دا په عراق چه دنیو کلید النامونه نې دی
 دا وی یچی دشيطان تیلو ته دامونه نې دی

دا چه سوړی سوړی روضه نې دامام کوله
 شمله نې بنکته د سرافخې د کل اسلام کوله

دا کومه ویره ده خاموش چه مسلمان پاته شو
 کابل کین حان و ژ فی عراق خالی میدان پاته شو

دا شی پرواز دکربلا په دے دشتونو او کړی
 نو د لیکل په زور تاریخ د خپلو وینو او کړی

دا ابو غریب په جیل بندی رونه خوار او وینی
 په ژوندون غوښې ترے پر کیږی منطوما او نی

تول یهودیان یوه نعه شوه د عراق خلاف
 ربه نه بچ کړے دعلی د ر و صنه شین غلاف

دَبنکلو محفل

بیکاه چہ دی راکرے دَ جنت حورو شراب
مستی راتہ سیوا کرہ دَ حوانئی حسن شباب

سور لاس کین تے کنڈول ووغلی خوالہ زما راغله
جانانہ خبہ بے غمہ دلنہ نشتہ دے حساب

کنڈول کہ دے خرمیں نہ وی زما شونہ پیمانہ کرہ
بناسٹا زما نہ واخله کُخان تہ جوڑی میخانہ کرہ

دائن شپہ تہلہ ستادہ بادشاہی کرہ تر سحر
نخان راتہ و لاپ دے دسبا ستورے پہ سر

دیوے تے راتہ بے کرہ دسترگو پہ کا کو کین
شراب تے راکول راتہ دشونڈ و پہ کاسو کین

روروتے کُٹولہ دَ لیچو پہ زانگو کین
ماستر گے پتہی کرے وے دینے پہ نغو کین

چاپیرہ دانہ تاو وودجنت حورے غِلْمَان
رنگ رنگ نخرے تے کولے کمبیدہ بہ بہ میدان

دھا اونا بہ مینج کبیر رو سحر و و ساروان
ماخپے شونہ مے ایجنے و مے بہ شونہ و دجانان

دورو تے دستر شراب پہ خلہ کبیر دا کول
ماتے سر پہ سینہ ایجنے پہ مکیر مکیر مِ حُک

سپوہ مئی پہ نندارہ وہ ستورو حُحان سرہ خندل
جانان مِ پتولم زہ تیر و کبیر دَ اوربک

سبارانہ ہیر کہے وودحورو دے محفل
ملاچہ اذان او کہے و در آخے دیواو شہل

نکریزے

کویش دن کہ سالگرہ یا کہ وادہ وی دچاقام کن
ہفتہ کور ستاد پلار وی تہ پرتے ورتہ جام کن

تمامہ شپہ خوبیو نہ کرے دجونو پہ لاسونہ
چہ دہرہ مکیز دارہ وی تا کیب دی پہ نو کونو

بودی او حوانہ نہ کورے بنکلے تہ لاسونہ
پہ سپینہ تورہ نہ تہ سرہ کورے تہ اندام نہ

عجبی دے نخرے دی یو خوا بل خوا تھنے جا کن
پہ سر دے در آفے اب دی داو ہی پہ ماہنام کن

تظمین

ماشکون کلونہ دا از غونہ خبر نہ و مہ
مینہ کبی سر شارہ د سلگونہ خبر نہ و مہ

سل قسمہ رنگونہ د جانان سترگن کبی مالیدل
شپہ وہ داروانہ د تیر و نہ خبر نہ و مہ

زہ دیار پہ خند کبی دیر مغرورہ بے پروا و لاپ
شانتہ در قیب لامر کبی چہ و نہ خبر نہ و مہ

یار بے وفادار و و تہلہ و رخ بہ دیدنہ و و
زہ دیشکال سخت غرمونہ خبر نہ و مہ

حسن بہ و لاپ عشق بہ اور تہ ترے گنہار کبری
زہ ددے بے حسہ معشوقونہ خبر نہ و مہ

مات بہ زنجیرونہ درشتہ مینہ پیکہ بہ شی
خدائیکہ در آخے ددے قیصونہ خبر نہ و مہ

۳۱ اگست ۲۰۰۱ء

کلام سوان

په وړلې ته ریدو سندر او پینتیا گون د حملونه
 پس چه ټول سامراجی قوتونه د افغانستان
 خلاف یو نعره شونو داڅو شعر ونه ما په
 هغه ورځو کښ لیکلی وو -

چه په بد نظر زما کنډر ته کور دے
 ستا ما نرسى به ستا بچو ته اديره کړم

چه زما بچي په خپل دوزخ کښ سيز دے
 والى هاوس به دے دنيا ته ننداره کړم

پینتیا گون او ته ریدو سندر خو ابدار وه
 د ظلمت دا ټول دفتر به دے ايره کړم

د غیرت تپوس دے او کړه د خيبره
 د کابل خاوره به ستا په وينو سده کړم

د رافعي زما تاريخ د رته معلوم دے
 لکه روس په امریکه خوږ وره کړم

وخت

خزان تل لو تھی د حسن خزانے
کتابو نو کینے لیک دی افسانے

تورے زلف چہ دے سپینہ لو پتہ شی
پہ حضابو نہ او درینبی ز مانے

در آفج بہ در پہ یاد شی بینکلی یارہ
چہ بلبلیم دے کوچ او کوی دستانے

پلوشہ

رہ بہ مخ کین د جانان چہ دے سرخی و اچولہ
ولے دے ز بہ کین ورتہ دو مرہ بے رخی و اچولہ

د خوش بختی لیک دے دینکلر نصیبہ کین او کورہ
ز مو ننبہ پہ برخہ کین دے تہہ مایوسی و اچولہ

پلوشہ

دوختا گردونو کبی پتہ شوے خیل تصویر لہتم
چہ زہ پیکر یار تہ شہم نزد دے ہفتہ تدبیر لہتم

جانان قصور دبیلانہ م بہ نصیب و اجولہ
نامہ دیار پیکر لیکد کرمہ خیل تقدیر لہتم

رب نہ د حورو بہ بدلہ د زبہ سکوت اخلہ
پر ہر پر ہر زبہ ور لیبم چرتہ سفیر لہتم

دخیل سپیخی لیکوال و روزکل محمد مسرور صافی کتاب

ژوندی خیالونه

په هر یزید شهر بانده ئه کپه تنقید و نه
مسرور دی راغوندا کپه په قلم ژوندی خیالونه

فریاد په کبی دکونندو دے ژبا دیتیمانو
غندنه دزر دارو داد رسی د مظلومانو
پپال ئه هم هیرنه وو د بتهی دمزدورانو

په مرگ ئه دغنی او رسوا کپه خفکا فونه
مسرور دی راغوندا کپه په قلم ژوندی خیالونه

دے گران خلنده ستور په غزل کبی داسمان
حین نه ئه لیکمی دی قزبان تانه قزبان
پیتنگ په فلسفه دے دبابا عبدالرحمان

یاد کپه زبانی ئه د خوشحال بابا شعرونه
مسرور دی راغوندا کپه په قلم ژوندی خیالونه

تیر و کبی د حوص شوکت حسین پلو شین نمر دے
د نثر پهلوان ز موندب مفلس د هشنفر دے
په تن به وی بود او په حوصله ز لمے قمر دے

د ژوند په هر وگړي د قام کره خدمتونه
مسرور دی داغوندا کره په قلم ژوندی خیالونه

د زبه په حال خبره سید و لای او سلیم راز
د عا کبی تل په خله وی وپه مې نوم د جهانزیب نیاز
اقبال ورته مینو د لے د شاهین غوندے پدواز

منشی محمد زمان نه د غنی کره تپو سو نه
مسرور دی داغوندا کره په قلم ژوندی خیالونه

پښتو د ده ستا غیل په معنا دین او ایمان
مرید د ستر بابا دے د ملنگ فخر افغان
دل او بر قرون د زندگي لے غتا او مان

مهر محمدان رهبر د هشنفر سیبې کلونه
مسرور دی داغوندا کره په قلم ژوندی خیالونه

دن تیر شو و سبا خہ غم پکار دے اے شاہینہ
 راحہ چہ سرہ کینو فن گہ و دا خبرہ سپینہ
 داسیمہ ہشنفر کہ و تشہ مینہ مینہ مینہ

دژ و ند پہ فلسفہ مرکی ایچی کلک لاسو تہ
 مسرور دی راغوندا کہے پہ تلم ژ وندی خیالو نہ

گیلہ تے پہ کبن کہے د شاہکار او د ساگرہ
 کیدے شی د مجیب نہ و سا خفہ پہ خہ خیرہ
 راحہ چہ کپاہ او کہ و قیصر شاہ د ہشنفرہ

و اللہ پہ در اخی لری د پلا ر ہمرہ حقونہ
 مسرور دی راغوندا کہے پہ قلم ژ وندی خیالو نہ

۶۔ جولائی ۲۰۰۲ء

د محمد شاہ باچہ حجرہ رحیر

خان عبدالغفر خان۔ اول خان رسوا۔ اکرام اللہ گدآن۔
 قیصر نریوال۔ محمد اقبال حیران۔ مہر محمد مہر۔ عمران خان
 خان۔ پیر مکمل شاہ رحیر۔ مرتضیٰ خان شاہین۔ ارشد جان
 شاہکار۔ فضل علی ساگر۔ قیصر علی شاہ قیصر۔

ستر محقق دانشور تاریخ دان او شاعر

رحیم شاہ رحیم تہ

دا پہ قلم دَخپل تہذیب چہ خدمتو نہ کوی
دا پہ پروا چہ ہر یزید سرہ جنگو نہ کوی

دا بے لوگی چہ شو ایرے دخپل احساس پہ اور کبی
یوہ نعدہ شہ لہ او بر تہ منتو نہ کوی

دا خپلہ خاورہ مقدمہ پہ اولاد چہ گھنری
دا پہ نفاق چہ پښتنو تہ پیغورو نہ کوی

دا چہ تحریک تہ د جلسی جلوس حاجت نہ گھنری
چکئی کبی بند پہ قلم قام تہ تقریر و نہ کوی

اصل وارث دے دا حمد رحمان حوشمال او چنہ
پہ خپل کلتو رتل دمغرب سرہ بھشونہ کوی

دا خیل لیکل چہ عدالت کینی د پوہا نر پیش کرسی
 دارحیم شاہ دے چہ یو بل پرے تنقید و نہ کوسی

د محبت دیرے بہ تے بلہی پہ مزار کرسی یو ورج
 د غہ ناپوہہ چہ پد ژوند ترے نعت تو نہ کوسی

د رانی شکر چہ پہ صف دشا عرفان شہیر شوے
 لسی د مرگی بہ کال پہ کال درلہ عرسو نہ کوسی

پلوشه

دیر نادان وی چه اعتبار کوی په بنکلو
از غی تل وی پتہ ملنہ کبی د چلو

پہ ناز وندے دو کہ نہ شے در انبلا
باغ د ذبہ تل پتہ ساتھ دد بلبلو

پلوشه

دیرہ مودہ پس دے زہ آشنا کو شے تہ را غلمہ
اوبنکے ماجر کہ کہے پہ ڈبا کو شے تہ را غلمہ

لب سر را بہر کہہ دا زخی حیکر م او کو رہ
تعل سورے سورے پہ تیتہ ملا کو شے تہ را غلمہ

تا دخیل جانبہ در آخے پہ پخوا وژلے دے
غشی پہ لیندہ کہہ زہ دے بیا کو شے تہ را غلمہ

دسوات میا دم پائندہ محمد خان

ہدیو لفظ دے پہ واٹھ دکی دتائیر دے
ستا قلم د پینتئی ژ بجی سفیر دے

ارسطو او افلاطون درنہ قربانے شہ
ستا تحریک کئی د پینتون د خوب تعبیر دے

کہ الوت دے د فکر و نو تدر اسمان دے
د ناول بادشاہ طبیعت دے د فقیر دے

نہ خد خیری سو دا گرو بولی مہ کرسی
دا قلم د تحریف نہ دے د تعمیر دے

سر بالا دے پہ ہمہ نرئی پینتون وی
دا تقریر د پائندہ خان دا ئے تحریر دے

دینتو ادب بہ تل پہ تا نا زیندی
 اغزلے پت غیرت دے پہ خمیر دے

محققہ دانشورہ تاریخ دانہ!
 ہر ناول دے منفردہ ہے نظیر دے

المورثی عبدالعظیم کہ پائندہ خان دے
 دسواں سب سے ہر لیکوال دے باضمیر دے

مخامخے در آفے لیدلے نہ دے
 پہ تحریر کئی تے بنکارہ راہ تصویر دے

۸ اگست ۲۰۰۶ء

تظمين

اناد اوروه حقو ديو تپون خبره ده
دلراو بر پښتون د پيوستون خبره ده

د سر په بدله کابل اناد کړي د سامراج
خيبر په چغو ژاړي د پښتون خبره ده

او نه شوله په صبر د خوشحال توري ته لاس کړي
په نره خپل حق واخلئ د ژوندون خبره ده

اناد ژوند په نړۍ د هر وگړي روه حق کړي
خيرات مه غواړئ چانه د قانون خبره ده

چه موند: به ټي او دوه ووتل په غيښ لکه د مور
صدئي پدې قير ټي نه دي د پرون خبره ده

ز نغیر د نفاق مات کرئی یرہ خله اوید او از شی
باقی د غیر نغاز نہ د پر یکون خبرہ دہ

صدی تیرے مشورے رونہ رو پہ لاسو ہیخ را نفلل
بیدار شی باتر رانو اوس دیون خبرہ دہ

تر حقو بہ نیلامیسی عنراتو نہ د ملا لو
ے وند تہ کہے او کرئی د جنون خبرہ دہ

گوھر چادے موند لے درائی د سیند پہ غار
دریا بکنی ورغوتہ مشہ دلتون خبرہ دہ

غزل

اسمان ته که د خیال د تاترو سر و نه ټیټی شی
بلبل ته په مکش کښی د از غر سر و نه ټیټی شی

که موښه د حرص د ازولنی د بنپو نه لږکړی
غیرت ته به په بنپو کښی د پیسو سر و نه ټیټی شی

کامله عقیده کړی چه د خپل ایمان پوره شی
کعبی ته به د ټولو بت خانو سر و نه ټیټی شی

د هر دور یزید ته موښه ورکړی حوصلی دی
زامن چه غداران شی د پلرو سر و نه ټیټی شی

زلمی شہر ہے پربتہ، وہاں شہزادہ، گزرتا ہے اور وہی شہر
 لاہور ہے جس کی طرف منجھہ دیکھیں، وہاں گزرتا ہے اور وہی شہر

منجھہ ہے دکن اور پربتہ ہے حیدرآباد اور وہی شہر
 منجھہ ہے دکن اور منجھہ ہے حیدرآباد اور وہی شہر

دو کہ پہ زلف نہ شے در آئے تہہ تہہ تہہ تہہ
 چہ گہر پہ لو پتہ شہی دکھتہ عروہ تہہ تہہ تہہ

غزل

دابه شی بیابا به شی دا اخری حُل نہ دے
لیکد بہ پرے غزل کہہ مہ ذہن مِ لاشل نہ دے

او بینکد لبے او دریب می لاپ بہ شی نظر زما
حکم دیار دیدن لہ زہ ختم لہ منزل نہ دے
دومرہ زہ بلد کہہ مہ یار دھجر شیو سرہ
اوس د مستلہ زما خدا نیگو وصال حل نہ دے
یارہ دومرہ تے مہ چیرہ لاس کین بہ تسی نسی د شی
دا زما نازک زبہ دے ستا د زلفد ول نہ دے
دومرہ غزلونہ ما ہجر کین لیکلی دی
لیکد چہ پہ وصال شی اوس وایم دا غزل نہ دے
تیک وائے نا صحہ خو خنکہ ترمی نہ ستون شہ
لا خو د بنیو لاندے تے زبہ زما خجل نہ دے

گورہ سرسری ورتہ شمیر د چپو مہ کوہ
شعر دور آخے دے دا نظم دا جملے نہ دے

غزل

نہ بہ کم شی ستا د حُن پیتنگان
نہ بہ وران شی پہ مرکی زما جھان

چہ پہ تعالے دولت دروند وفاوی سپکہ
خہ روزگار بہ ہلتہ اوکری غریبان

دخدا نی ورو جے سپرے پہ یار داغے
دکچہ کلئی جے شمیرہ وی یاران

کل پہ قدر د مالیار ہلہ خیر شی
چہ وجودے تشازغی شی پہ خزان

دخدا ویش زر خرید و سرہ اوکریہ
در آخے دے ستا داو بنکو قدر دان

غزل

چہ در نہ سوچ دھجداور نہ شی
دزبہ زخمونہ م تہکور نہ شی

دا اولہ غشی لا سلگی و ہمہ
ز بیرگی م عشق تہ پیغور نہ شی

د ظلم پیستی پہ دنرا دالینہ
تیار و کبی روک توے زما کور نہ شی

دھیٹ کھے بہ محسوس نہ کرے کوکئی
کہ دے نظر زما پہ شکور نہ شی

موند غریبان یواز لی بد بختہ
ز موند سایہ دے ستا پہ لور نہ شی

روک منزلونو راتہ خپہ پورئی کرے
د منزل کر بیٹے راتہ گور نہ شی

غزل

من دے مہو سترگو خہ خرابہ خرابہ درد نو را کرل
بہو کے یارہ پہ تلو تلو کینی شو داغونہ را کرل

ز پم سورے سورے شو وینم پہ خلہ راوتے
زخی زخی شوم پہ حیکر دے کذارونہ را کرل

دور و زلفہ پہ زنجیر کے عمری قید کریم اشنا
لکہ دپیوسا بند پہ بند چہ دے ولونہ را کرل

چہ پہ خندا کینی درخسارنہ نے نقاب بینکدہ شو
شوندہ وے مائے د شرابی پیغورونہ را کرل

درآخے فام چہ خاموشی م خفگان اونہ گنہے
دمینہ داز بہ پتہ ساتھ یار قسمونہ را کرل

غزل

میں چہ شوے زہ کیہ نضر تو نہ خو بہ اوپے
سحر ما بنام دینکلی پیغور و نہ خو بہ اوپے

دحسن پہ بازار کبی خہ قیمت د وفا نشہ
جیبو نہ چہ خالی وی ندر دو نہ خو بہ اوپے

پہ دے مادی پرستہ دنیا کی کبی غریب خس دے
وصال تہ راہی پہ زبہ داغو نہ خو بہ اوپے

خلوص خو خہ دو دمی نہ دہ چہ مور بہ پر جانا شی
چہ نشہ جملی را اوپے نواھو نہ خو بہ اوپے

پہ دار پکبی منصور شو درانی گیای تہ مہ کر
دیدن تہ چہ راہی نہ تہمتو نہ خو بہ اوپے

غزل

نزدے مہر و سترگہ خہ خفا بے خفا بے درد و راکر
بہرے یارہ پہ تلو تلو کین شو داغونہ راکر

ز پے م سورے سورے شو وینہ م پہ خاے راوتے
زخی زخی شوم پہ حیکر دے کذار و نہ راکر

دور و زلفہ پہ زنجیرے عمری قید کریم آشنا
لکہ دیوسا بند پہ بند چہ دے و لونہ س راکر

چہ پہ خندا کین در خسار نہ ئے نقاب بنکتہ شو
شوند و ئے مائے د شرابا پیغور و نہ راکر

در آخے فام چہ خاموشی م خفگان او نہ کز پے
دمینہ راز بہ پتہ ساقہ یار قسمونہ راکر

غزل

چہ شی جنگ ستا د حیا - ز ما د مینے
گوپے د زہرو بہ کرم خلیہ د زہوے وینے

ستا عزت یا ندے بہ خیل عشق فدا کرم
دادے لوط دیو پینتون اے گل و دینے
کہ وفا کئی شوم سر تپتی درتہ یا رہ
شورے ز ما پہ نامہ ستا جاے خیر نے
ز ما زہوے کئی ہسی ہم جو پ ستا بتان دیا
ظاہری تصویر بہ ستا لہ کرم شیرینے
خیل نیگہرے ڈوند بہ او نیمہ اور تہ
نوم بہ و افخلم پہ شعندہ و ستا د مینے
یر رنگین سحر ز ما بس تر قیامت دے
اوس پہ ستر کرم دے راوحی د زہوے وینے

دراغے خود ہیں پچھا مر و کئی شہید و
دایو شو کہہ می خود تاتے کرے رنگینے

۷۔ جون ۲۰۰۱ء

بجریں

غزل

زلفے پہ مخ دے راخوردے کپہ راشہ
غشی بانرہ و روئے لیدے کپہ راشہ

ستا انتظار د حنکدن نہ سخت دے
لندے دژوند م ورئے شپے کپہ راشہ
د مینپا تندے م حیکر ستی کپہ و
خلہ میخانہ شو ندیے کا سے کپہ راشہ
دار و سیا کتہ اور و سیا کہ تو رونہ لکی
کو کئی تازہ زبے قیصے کپہ راشہ
د وخت مگردونہ دے غمونہ پتہ کرک
بن خپہ د غم نوے خیمے کپہ راشہ
خوبہ لوگے لوگے حواتی م سوز سیا
جو ہے پرے سے سرے بلے کپہ راشہ

نورے د صبر امتحان مہ اخلہ
درآنی زبہ پورگ نزدے کپہ راشہ

غزل

چه مِ تور خال په مخ د یار او لیده
تخلیق در ب مِ فن په جار او لیده

خاموشه ناست و و په بلئی د شونډو
چه مِ د حسن خو کیدار او لیده

بورا د سرو کله بنگلا زیا توسی
ما خه ناشونه غونډه کار او لیده

په قدرت پرخ چه دا انسان ایمان کرسی
ما په فطرت داسې اثار او لیده

د شرمه سره شوه چه په ما نظر شو
د رآخې یار مِ په سینکار او لیده

غزل

داخل تندی م ما تو لو خو چا پرے نہ بنو دم
سر م دغرو نو جنگو لو خو چا پرے نہ بنو دم

ز ما بچی چو پال کنی پروت سپوتہ کو تے جو پے شہ
سپیرہ تقدیر م سوز و لو خو چا پرے نہ بنو دم

چہ رہا کمانے او خدائے دمنز دور سلکی دی
دغہ محل م نرو لو خو چا پرے نہ بنو دم

چہ پہ کنی لیکدہ ہر غریب تہ دہا تکی مزدوری
ظالم نظام م بدل لو خو چا پرے نہ بنو دم

کہ م پہ وینو دغریب دکور تیارہ رہا شی
درانی خیل خان م وژ لو خو چا پرے نہ بنو دم

غزل

زہ کیہ او بینکہ دلیمو شوے دادے خہ او کرل
تیر د قاتلو پہ کو شو شوے دادے خہ او کرل

چہ تے جگر پہ پینتو نہ پہ پیسو کو لہ
ولے خطا پہ داسی غلو شوے دادے خہ او کرل

ستر کے بندے غور سے کانہہ لا سونہ شل شولو
مکیر د حرص پہ زولنو شوے دادے خہ او کرل

پیغلو بنگری زلمو نہ راویر د پیغور پہ تو کہ
لا رہے ہے پتہ ہے پینتو شوے دادے خہ او کرل

پروں د پیغلو دسرتاج داو ر بل کلجے درانجے
نن تے خسزے دکھو شوے دادے خہ او کرل

پلوشہ

یارہ چہ شومہ تہ نفرت زیاتوے
ہومرہ مِ خدا نیکد محبت زیاتوے

ما دجفا بہ چہ و مہ ویرہ وہ
بہ ہر گذار راتہ ہمت زیاتوے

پلوشہ

ستارے مِ اوچے بہ ڈہا شوے دجانان دغہ
دعشق غم کرم بے خبرہ د جہان دغہ

تمامہ شپہ دکور بہ لورے اسویلی کومہ
خوب دے زمانہ کنبتید لے د ہیران دغہ

غزل

سر پہ ترے زار کرم پہ بدل دسراں زانہ بنکاری
ذوے دمنصوریم داسودا راتہ اسانہ بنکاری

زہ خوائے تل دینگر و شرنگ تہ شوگیرے کومہ
پہ دمنرا و ریح م پہ لیدو ولے حیرانہ بنکاری

د لو پتیمی پلوئے خلہ کبن خہ اوتہ شان دہ
منکبن روانہ پہ شاگوری پریشانہ بنکاری

د ژوند پہ ہرازمینت م قول کہہ چہ یقین دے راشی
ستانہ بغیر راتہ گل رنگی دنیا و دانہ بنکاری

ستان انتظار دے درانی چہ ہم ژوندے تراوسہ
گنہ سپرغی م اسویلو کبن داسمانہ بنکاری

غزل

پہ یار دحسن ور تھے شپہ تیرے شوے
شکر دزدہ ہم اند یبسنی تیرے شوے

اوس بہ رقیب تیرے نہ پہ دودہ گدھی
دَ تورو زلف سلے تیرے شوے

ہر ماں یگر چہ بہ تے سیزل عاشقان
پہ ہفہ مخ دا اور لبے تیرے شوے

ن ما دستگو نہ پہ لور د مکر یوان
پہ مخ داوینکر قافلے تیرے شوے

جانان تہ اوس غموند کدے اوکھے
پہ در آفے د غم چپے تیرے شوے

پلوشہ

د فرہاد پہ سوی رنگ دے ستا قسم وی
د مجنون پہ یو یوسنگ دے ستا قسم وی

چہ کون سترے در آفے رقیب تہ نہ کہو
د خوشحال پہ تورہ ننگ دے ستا قسم وی

لندیزہ

د پیندن بچیہ پاسہ را بیدار کہو قول خوانان
د نہی پہ نقشہ جگ کہو سور بیرغ د باچا خان

د دنیا حالات بد لیبی قام پرست پورہ نعرہ کہو
چہ پہ گور درنہ خوشحال شی نر پیندن فخر افغان

غزلے

ستر کے دے تو رے پہ کچل کرے نں چاتہ کلمہ
رہنتیا رہنتیا وایہ روانہ شوے کوم خواتہ کلمہ

کھٹو کن برہ سرہ چلونہ لاس دے دک دہنگرو
شوندہ ے جامونہ دشر ابو غشی جدو د پترو

دچا بینا دے دمرک کرے وایہ ماتہ کلمہ
رہنتیا رہنتیا وایہ روانہ شوے کوم خواتہ کلمہ

مازیگرے دے انارونہ د دنیا مہ اخلہ
امتحان نور د عاشقانو د و فامہ اخلہ

داملنگان دی اہے دسی معالی تہ کلمہ
رہنتیا رہنتیا وایہ روانہ شوے کوم خواتہ کلمہ

حسن فانی دے داغرو رہ دے ذرہ ذرہ شی
کھونہ مہراوے گلستان بہ دے ایرہ ایرہ شی

مستی یو و رُخ به دے نیتی شی و ایم تانہ مکله
دبنتیار بنتیا و ایہ روانہ شوے کوم خواتہ مکله

وخت دیر ظالم دے پروانہ لریا دینکلو یار
دیر جوانی تے خاورے کرے دی دیکلو یار

لا سونہ پورته کرے توبه اوکپہ الله ته مکله
دبنتیا دبنتیا و ایہ روانہ شوے کوم خواتہ مکله

غزل

کہہ دانہ تاؤ شی بنکلی ہول د جہان
بیابان ہم ستایمہ د عشق پہ میدان

ستا انتظار کہہ روک منزل دے خیر دے
خان بہ سیزم پہ سرو لمبو د ہجران

د زبہ د خریکے چہ نفعے جوہے شی
گو تہ پہ خلہ شی فرشتہ د اسمان

خوک پہ خندا خوک پہ ژبا خیلوی
مکر فریب م کرمی د بنکلو حیران

خہ لہ زیدونکے شپہ وہ تیرہ شولہ
 دھجر دشتہ کبی داو بنکد باران

چاتہ شی درد چاتہ مرہم پہ زخم
 جلاد جانان ہم مسیحا دے جانان

تنکی خیالونہ دے قالا تدغہ شو
 درآخے خلی دے کہ جویں پہ ارمان

۲۔ جنوری ۱۹۰۵ء

غزل

د هجر توره شپه د اوسو یلو سره شوه تیره
د تر مو تم مو او بنکو او سلکو سره شوه تیره

په ماکه ځه شیره دستور و او کړه تر صحره
په یار هم تر له شپه په و صو صو سره شوه تیره

مستی که ځه پتنگ کړ لو د خپل بناکت په اور کښی
د شمعی حوانی هم د سر و لمبو سره شوه تیره

مستی حوانی او حن په تشبیه د ما ز یگر وکړ
سرخي د شفق لاره د تیر و سره شوه تیره

پیکہ دوختا مگر دونوں نے لالی ڈانگو کرے
شوخی دستر مگر لارہ دچشمو سرے شوہ تیرہ

تہ ورد دلالہ کردہ پہ گوتہ کینا دجھات
زما شیخہ کوکئی دسویلو سرہ شوہ تیرہ

پہ دار دام او رسی بہ در آفج چہ تل ستا لہ
د زلفو قافلہ نے دکھو سرہ شوہ تیرہ

غزل

بے مقصدہ زندگی نہ م ذرہ تنگ شو
حکے تینتہ کری د خلق نہ پہ خنک شو

او کے ستر کے م پہ حُسن نہ مرین سی
دھر باغ کھٹی لولی سرہ م جنگ شو

پہ تو بو تو بو چہ شریہ کر مہ تہ
ناگہانہ کر مہ تو پ دنگہ و شرنگ شو

د بورا پہ شان چلوفو پسې لکد حَم
بنکلوم تے زہ لا لا یا کہ لوئنگ شو

دکنہاہ ثواب پہ فرق نہ پوہیں م
 منافقہ شومہ ذرہ م جوکے زنگ شو

سرگردان یوے کوکئی پسے روان یم
 ذرہ م کیر دانہ دھن پہ غور حُکد شو

اومں خوتول عالم خبر پہ دغہ دازدے
 در آخے دیار پہ عشق کینی ملنگ شو

پلوشه

خویش پہ بیابانیمہ منکرے دخیل یار سرے
نہ حَمہ ککشن تہ زہ پہ خند کبھی داغیاں سرے

تورہ شپہ بہ زیرے در آخے دسیاون راوی
کل ہلہ شی خیل چہ زخی کرتے شی دغار سرے

پلوشہ

کہ پہ مینہ کبھی صادق تے لوغرن لکہ پتنگ شہ
در قیب سترگو کبھی خار شہ بنہ تکرہ لکہ اورنگ شہ

پہ جرگو د سپینوا وینکد در آخے یار چا خیل کرے
د تد بیر خبرے پرین دہ خیل تقدیر سرے پہ جند شہ

غزل

لکه لاله دخیل ز پمکی زخونه کورمه زه
داز غومینح کبز دوصال کلو نه کورمه زه

کرمی چه پیوند دلراو بر دزغیر ونو کرمی
غزل ته دایه دوه خلور شعرونه کورمه زه

سترگے او شونڈے م دپیغلو هر شاعر ستائی
دسر پرونی ته تے شو تارونه کورمه زه

چه او به خور پرے دخیبر داوچو دشتواو کرم
دامو سین نه تر جهلم ورخونه کورمه زه

چہ بوز غلپ ترے دپنتون دپت غیرت اوکرمہ
 پہ پنہنتنہ سیمہ یو شو سرو نہ گورمہ زہ

کہہ داپر یوقی حوصلہ پرے دپنتون پورتہ شی
 ورتہ کتاب کبن د خوشحال قولو نہ گورمہ زہ

پہ دارختل د مینہ جنک کبن لیوننتوب گنرم
 دقام پہ جنک کبن درآخے دارونہ گورمہ زہ

غزل

یار را کرے قول زخونہ ہے پہ زبہ دسی
تکلیف نہ او درد و نہ ہے پہ زبہ دسی

قتل کماہ دوسرا و نحو منہ کبی شنکے حال
دینے وان شو نہ و جنگونہ ہے پہ زبہ دسی

پہ پانتی بیو کبی پہ ناز ناز قدمونہ
پہ وینتو کبی سرہ گلونہ ہے پہ زبہ دسی

پہ ہر خط کبی د را مہیلو امیلونہ
ستا وعدے او قسمونہ ہے پہ زبہ دسی

ہے قدانہ انتظار سکری ماہنام کبی
ستا ریبار تہ منتونہ ہے پہ زبہ دسی

دگدور غارہ یخ سورے دخرو لے
درا نیہ! قول یادونہ ہے پہ زبہ دسی

ووتا

دو نرو شو به دو که کیب و غوله و و به داخل حان
به لختی پانپ او کو به کر و سودا د خیل ایمان

ز ما خدی به سرک خه کرپی نه دگیس لر مه تدران
به ایکسچینج او ترانسفر مرو باندے خه کرپی غریبان

دالته پنخوستم کال دے زه به د اشوم زویم حو
پلارم هم به طبعه طبعه گور له لار و به ارمان

یعوے زه به درته مفت کریمه د و دئی کپه مکان
بل وے ماسره اختیار کین د جنت حور دے غلمان

چه موسم د الیکشن شی داسے و روحی لیدران
که خنک چه پشکال کین د ابهر سیر شی پتنگان

دام خپله نا اهل د ده قل دو و پ کومه زیان
د روزگار په لالچ و دکریم امانت د با چاخان

خه ناشو تے غوندے کارے خپل قسمت ته شم حیران
د پنجاب دیران کرپی گپه زما زر تل په تاوان

خدایه بل لارینو د پیداکړه رحم او کړه په افغان
هر یو قوم په بره خیر سی موندن په بنکته یروان

دا گناه زمونږ ده خپله هیڅوک نه دی قصور وار
چه پر ځه موندن منزل ته رسو رانه هیڅ هغه لار

د پردو یوسو څوکي کړو یو په کلی که په بنار
د حرص تیر و پانده کړو لاسو کښ نیسو انکار

اے ملنگ فخر افغانه لار و قام د ځه شو تار تار
هم هغه پیسه روان وی چه څوک نیسی ځه مرچار

د شهباز بچې تپوس شو په درپرو وی دا غیار
شپه او ورځ بل ته گلم یزی لکه د مه د بازار

د دنیا حالات بدلیزی ځای په ځای ورته بدل کړو
یا به حق په رضا را کړی یا مید چنې به پر ځه دل کړو

دخیبر ناوے تہ زلفی بہ پہ چلو لا سو ول کر و
 یا بہ جو ہ چنتو ختان کر و یا بہ محان خاور خجل کر و

۱۳۔ فروری ۱۹۹۳ء

ڈوب بلوچستان

زما زوئے زریاں درانی

وہے وہے خبرے زہے لوئے راتہ دغر کرسی
پہ ستہے ستہے ژہہ چہ قیصہ دہی و بر کرسی

دادا سرہ م کچی زہ پدوں ئے ووم و ہلی
زر منڈہ کرسی دمور پہ غیبہ پتہ زما سر کرسی

وہو و پخبرونہ قیصہ لویہ کرسی جو رہ
سنڈا تہ مینہ وائی گد بھیج راتہ دغر کرسی

نیچرے خوب نہ وینم کرسی چہ ستہے شی یوا
راپاسہ دادا چا شوک او از در تہ بہر کرسی

امی بلا را غلے وہ یوا ئے چہ زہ کور ووم
مجال شتہ کہ روپی نہ وی چہ بندہ دغہ دفتر کرسی

کوکئی بہ درلہ در کرم کہ پیسی راکوے کیک لہ
بیدار لکہ بلال زوی چہ ملا آذان سحر کرسی

جائے تے تل پر دٹی وی دپیزار دغسے خال دے
چہ خورک تے ورتہ دا وی دے بہ نعم تے دگر کری

غربتہ لبز رو راکرہ چہ ارمان تے زہ پدیرہ کرم
بجے خہ درتہ واخلم دے بہ چغہ دموتہر کری

خبر دکان نہ نہ دے چہ پہ تن جائے پردی دسی
دھرمادی ہارن پیسے بہ زرمندہ بہر کری

دادا ستا موتہر راغلو زرخپلی راتہ واواخلی
زما پتلون دے چرتہ مورسہ پہ کو رکین شہ کری

د مینہ سمندرہ ماتہ ککرات د خپلہ کھان نہ
زما دبا غچے کلمہ اللہ دید دے عمر دکر کری

۲۔ مارچ ۲۰۰۱ء

دزره آواز

جان سره خبرے کرم جانان سره خبرے
شپہ او ورخ یواخے کرم خیل خان سره خبرے

خہ کرمه رنگونه خیلپی شونده مے دنگه شرے
غور هغه انسان چه کرمی خیل شان سره خبرے

ورخ م نکه تنگ لحد کرمی شپه راتہ وجود ستیری
سره کلونه نه کرمی دخران سره خبرے

مینہ هله خوند کرمی چه وی جان او جانان سیال
زه کرم دمرگی ته دجهان سره خبرے

ته وره غدتهی زه کل به وخته رثید لے م
ستا قابل زه نه م کرم خیل خان سره خبرے

اوچه شی اعلان درانی مر شو وارخطانه عیسه
شو پورے کدے به تے هجران سره خبرے

انقلاب

اوپنڪ ڇهه ويني شي سلنگ سره اهو نه راشي
مرئي ڇهه غريو شي دظلمو تو طو قانونه راشي

ڇهه د بلبن اواز بندي شي په پنجهه داغيار
ڇهه د ڪلو شونو ڪي زخي شي په نيزه د خيل خار

ڇهه د آسمان مننه سره خاموش ما بنام او ويني
د سحر باد ته ڇهه د ڪل نغڙن پيغام او ويني

ڇهه د غربت لوهه هر خوار ڪور ڪي تيار ڪي جو ڪي ڪري
ڇهه په ڏو ڏي ڀسي مخلوق چفي سور ڪي جو ڪي ڪري

د خوئيندو لوترو لوترو ڇهه چنڊو پور ته شي
ڇهه د حقو انانو نه خرد مني په دنڊو پور ته شي

ڇهه شي اوبه خروپ مهيان ٻانڌه درياڻ ڪن شي
سلنگي بدلي در آخري په انقلاب ڪن شي

۱۷ نومبر ۱۹۸۷ء ڄارنده ڪاليج

دورنگی

نہ کوم دشو ندو او رخسار خیرے
نہ دل لولی مہل او بہار خیرے

نہ درباب کباب شباب ذکر کوم
نہ دما بنام ساقی میخوار خیرے

نہ زہ نغمہ د بلبلا نو او رام
نہ ماز یگر کین دیدار خیرے

نہ یم عاشق نہ معشوقے خوبنوم
بدے گزرمہ پہ حار حار خیرے

نہ یم رنگد نہ د لالا خوبین دما
نہ دنگس دانٹنطار خیرے

زہ دغدبت دوزخ ایرہ ایرہ کوم
تل بہ لیکم داو رانکار خیرے

لوگھے ھے خیر کہہ نغری کہیں نہ وی
خوچہ بیان کرم دد لدار خیرے

زہ خیل بچی پہ دلا سو مارہ کرم
لوستونکی خواہی خوش گفتار خیرے

د بے وسی چکئی ھے دل خوانی کرہ
خہ رنگی او کرم د خمار خیرے

شاعری نہ کرم د زہہ بوج سپکہ وم
پہ دانگ پھیلی کرم پہ جار خیرے

دداخے نہ دے دورنگی عالمہ
چہ خودی سکرک گری دا چار خیرے

کھل دستہ

کھلہ ستہ مادھے نا بختہ لیکوالو د نو مونو او تخلصونہ
نہ جو نہاہ کہے دہ چہ د خیلہی مردنی ٹہے او خاوریہ
پہ غم ستی دی۔ دا ہفتہ سپیخلی خلتی دی چہ د زرگونہ
کالدا اکاھو دو دستور اور رسم و رواج تے نہ ہم ، قلم
ژوندے ساتلے دے ۔

د کھل دستے ہر لفظ د لیکوال نوم یا تخلص دے چہ ما پہ
شعر کین بلحاظ معنی استعمال کہے دے

دراخے

دا جملہ ، سائل ، سیلاب زبہ تہ سلام
چہ تے قام پہ کانہو اولی او دوسی خاندی

قلندوہ اباسین زبہ تہ د حمزہ دے
پہ خاطر د علی خان ہی ہشنغر تہ

مگران اعظم کہو پریشان د چا فرما تہ
دوسی خہ ہر چا تہ پہ رونہ تندسی خندا کہی

چہ ملنگ رحمان خورشحال مفتون تے ہیر کرو
ہفتہ قام پہ د غنی خہ قدر دان شی

یو بشری دہ پښتنه دوه کاکا خیل دی
چه پښتون قام ته په خپل قلم ژوندی کړی

قائمه زیتون بیبیا ته پښتنی دی
گر د دښپو به ته قول پنجاب کښی بدل نه کړم

سمندر کوزه کښی بند کړی و خپکا نو
دا ته دویا به شخه پر م اثر او کړی

نیاز رضا کړی و اخیلی سوز د دهقان
پښتانه وو جدا کړی و او اجرو نو

فورین شمع کړه روښان په هشنغر کښی
اوس به جوته ته رنجا ته شاعری کړی

معظم جانه کده نغاره هغه چم ته
چه سپر لے په کښی په ویر خزان مکه و می

د حسرت په نظر گورمه شاهین ته
چه پرواز کوی په دنکو دنکو غرونو

عبدالصمد خان اچکزئی بابا تہ د عقیدت پیر زونے

پاسہ خان شہید بابا

سوات وزیرستان کہ باجوہ دے اور پیر بل دے
پاسہ خان شہید بابا پہ خاورہ دے یرغل دے

ھر طرف تہ اوبنیکی دسی سلگی دسی فریادونہ دسی
کور پہ کور ماتم دے حسرتونہ دسی اھونہ دسی
وینو کبئی لت پت امام بارگاہ او مندر ونہ دسی
نہ حجرہ محفوظ دہ بابا نہ مو جماتونہ دسی

خان او ملا یوشو د پښتون بچو تہ چل دے
پاسہ خان شہید بابا پہ خاورہ دے یرغل دے

خرٹم بکہ سن تیس بابا ملیانو ضمیر ونہ کپل
ندے تے سامراجو سرہ خپل زانہ لوظونہ کپل
جوہ پہ مدرسوئے دبارو دو مبارو ونہ کپل
ماتہ تے مور چہ ممبر محراب او جماتونہ کپل

مستاد روی بزمیان فاسوی نه و امانه لی بزمی و امانه و نه
پاسه بخان شهید بابا په خاوره و نه و نه و نه و نه

قسط و ننگیالو شوم - لرو او بر کبوه و انعامان لرو
نه چر نه معرو و نه نه شوم نه انعامان نه و نه و نه و نه
روح و ملک جهان او خور لنگان ننگ و نه و نه و نه و نه
فاسه و نه شیشیم بابا کبوه بابا کبوه نه و نه و نه و نه

تا چه په نه و نه ای بی بی و نه و نه و نه و نه و نه
پاسه بخان شهید بابا په خاوره و نه و نه و نه و نه

مستاد فکر شمع به رو بزمانه نه قیامت مسام
زه پنبتون د شمنه نظر یو نه به نظرت مسام
تل به لرو بر سره دشته و صحبت مسام
جگه به شمله نه بابا جانه د عظمت مسام

مادیت غیرت سبق زده کړه و اجماع نه
پاسه بخان شهید بابا په خاوره و نه و نه و نه و نه

او بہ کرم قرون د لراو یں پہ یو افغان بابا
 جگہ یہ شملہ د پښتنو کرم قر اسمان بابا
 خدا ینگو ماتہ یو دے باچا خان او صمد خان بابا
 یو کے مدعا یو کے مرام یو کے ارمان بابا

تل کے لوٹے بنیے پہ سر و غر مو کرے منزل دے
 پاسہ خان شہید بابا پہ خاور دے یرغل دے

کرم بہ را بیدار او دہ جذبات د ننگیالو بابا
 ما جالے لیدلے پہ خیر د تور یالو بابا
 تل تاریخ یاد کرے پہ نامہ د جنگیالو بابا
 سیال بہ پښتانه کرمی د قاموفو د سیالو بابا

وائی در آفے جنگیم را غلے تر درشل دے
 پاسہ خان شہید بابا پہ خاور دے یرغل دے

۲۳۔ جون ۲۰۰۷ء

تورنگزی

یوہ حادثہ باندے

ستاد لویہ مِ رِیہ تل پتہ پتہ صفت کرے دے
دھرا انسان لکہ د خدائے مِ عبادت کرے دے

پہ سمہ او غمِ تل د ظلم نہ نفرت کرے دے
ما خود دشمن سرہ ہم خدائیکو محبت کرے دے

بیکاه مِ قعلہ شپہ پہ تیر ڈونڈون سوچونہ کول
دیویو ورح مِ دخیل زبہ نہ تپوسونہ کول

تل مِ خالقه دخیل نفسی سرہ جہاد کرے دے
ویش مِ د مینے پہ گوتہ گوتہ دخیل ہیواد کرے دے

دھر تکلیف الزام مِ تل پہ خیل تقدیر ایجنہ دے
د زبہ الہم کنی مِ محفوظ یوریو تصویر ایجنہ دے

ماتہ کنڈہ کبھی چہ مِ قول کرل حنڈ کناہ او ثواب
 و اللہ خالقہ لائق نہ و م ددے دوسرہ عذاب

اوس خوجبش راتہ بنکاریندی ربہ تاتہ فریاد
 دادا سرہ دے کہ و ماشوم افراسیاب بر باد

۱۲۔ مئی ۱۹۰۰ء

سخاکوتہ ملا کنڈہ ایجنسی

۱۔ دادا شبیر درانی
 ۲۔ افراسیاب زما کشر زوئے

تظمين

د خپله کلي مزدور مې پيسه بهره ياره
د خټو لوټو کور د هير نه شي
دولت کي روک نه شي ز مانه مسافره ياره
د خټو لوټو کور د هير نه شي

سپر لې چه گل شي بلبلان اتنه چن کي جوړ کړي
ستا د راتلو طبعه ز ما پيدا شي
سحر کلي چه پرخه بينکي کړي او خندا جوړه کړي
ستا د راتلو طبعه ز ما پيدا شي

داحه داچه چه غار مې ورکړو يو تر بله ياره
د خټو لوټو کور د هير نه شي

غنم لو شو مې حاجي په حاجي توپکي گيد مې پرته دي
داحه داچه چه پټا پټو نرې او کړو
غوبل شروع د مې دهر کوره دمستې چغه دي
داحه داچه چه پټا پټو نرې او کړو

دڀنٽون خواخاور جنت دے ٻے خبہہ يارہ
د ختہو لو ٿو کور دے ھيرنہ شي

ورک دے دولت شي ديو دئي مورہ چہ زو جڳا کڙي
خدا يہ جنت دڀنٽون خواخاورہ کڙي
دڀنٽنو ٻڄي تر کرمہ مسافر يہ او سي
خدا يہ جنت دڀنٽون خواخاورہ کڙي

قربان شہ ستا يہ او ٻہ پروٽا خير خادرہ يارہ
د ختہو لو ٿو کور دے ھيرنہ شي
دولت کين ورک نہ شي زمانہ مسافر يارہ
د ختہو لو ٿو کور دے ھيرنہ شي

ٻہ شتہ وطن کين مر ٻي جاو اغيار تہ وھی
دلراو پر ڀنٽنو يو شہ سرہ
د ز مردو او لعلو فق کتہ بل کرہ حئي
دلراو پر ڀنٽنو يو شہ سرہ

سامرا جي مينہ بہ يو ورڃ دے کڙي ٻے درہ يارہ
د ختہو لو ٿو کور دے ھيرنہ شي

ترخو او سيب و به به نومه په نومي د و آخه
 ستاده قسم و پښتون خوا جوړه د کړه
 ماته پښتني زړه ستره تله باچا خان ار مافه
 ستا د قسم و پښتون خدا جوړه د کړه

راحه چه خپل حق په زور واخلو در په دڼه ياره
 د خټو لوټو کور د هير نه شي
 دولت کين ورک نه شي زمانه مسافره ياره
 د خټو لوټو کور د هير نه شي

پہ لیبان کنی داوہ دیرش ماشو ما نو پہ موکی

اوٹاہم حان کہ فلسطین او کہ لیبان اوٹاہم
کہ نہ بغداد کابل باجوب و زیر ستا اوٹاہم

اور ونہ بل دی پہ ہر لور دملمان پہ خو نہ
تس نس جمان شہید قران کہ یتیمان اوٹاہم

بیت الجبیل کنی خفقان او کر مہ دکو نہ و سر
کہ نہ تہ تہ تہ تہ اوہ دیرش ماشو ما نو اوٹاہم

ظلمونہ لیک د صدر پیش او کہ شیر ون کر مہ زہ
کہ نہ ایجھو داو لمر تہ او تہ نی بلیر شیطان اوٹاہم

۱۔ د لیبان بنار ۲۔ دامر یکی صدر جارج د بلیویش

۳۔ ایریل شیر ون د اسرائیل پخوانے وزیر اعظم

۴۔ ایجھو داو لمر تہ د اسرائیل او سینے وزیر اعظم

۵۔ تہ تہ بلیر دیر طانیی وزیر اعظم۔

۲۴۔ جولائی ۶۔ ۲۰۰۶

تا خدا

دانه مہ کوئی پر بشتی دتور رنگد سیکہ گریوان
د ایتو س د جانان او کوئی چہ انعام دے کہ تاوان

بن ہفہ م ناخدا دے ہم ہفہ پسی سوان
نہ وجود لدم نہ وینہ نہ م سوچ دسود او زیان

کہہ فرشتہ م کوئی پور تہ دومرہ لوب ککہ اسمان
کہہ لاندنہ م گزار کوئی ککہ خسی پہ بیابان

کہہ ککہ م حیران کوئی چہ دامینہ کہہ نفرت دے
کہہ کل زہ د سپر لی شم ککہ سو تہی د حیران

پہ نا نا کبے پتہ بنہ وی د نفرت مینہ پنہان
پہ زیار سی ماز یگری کبے د بوئی مال پہ اسمان

کہہ مست کہہ لولی شم چہ شراب دشو تہ و را کوئی
کہہ حلق م تر یخ ز قدم شی چہ کوئی نہ واتہ جانان

کائناتِ مِ قَدَل چتر کرمی خورثانی تے چرتہ نشتہ
خدو خال د جانان ختکہ درتہ زہ کرمہ بیان

قَد رے زلفی سرہ لاسونہ کہ زما قابلے نہ وی
مگرد الردہ بنپی د راکہ وی پہ مابہ د احسان

ما بیگاہ خرب کنی بنکل کرے ستا د بنپی تلر پہ مینہ
حککہ فن نشہ نشہ مِ بے خبرہ د حیل حان

زہ منم طاقت د مینہ یوہ وریخ بہ راشی مالہ
ولے مابہ مگرد رتہ او پے وی پہ زہ بانڈے ارمان

اے دمرو قدر دانو لب پہ ژوندے قدر او کریمی
مہری چادی ژوندی کریمی پہ ژہ او پے گویان

دراختے خرم ستا سایہ دہ وجود وینہ اوسائے تہ
چہ ترخو وجود ژوندے وی سایہ کریمی پہ جہان

جھیز

لکہ ورک نشی مسافر نہ خپل کاروان
داسی زہیم ہے درکہ د خپل تھان

ورخ خو ورخ وی شپہ سباکرم پہ سورچو
سترگے سرے م لوند پہ او بنکو نشی گریوان

لکہ لعدم لور کرہ لویہ پہ سیپی کبی
پیغلتوبے شو خذ لے د دیدان

ماپہ قبرے خورہ بنار سی کپہ
د د ولئی کے ہم پورہ شولو ارمان

پہ جھیز حیار سیرت دغوبنت دانہ دہ
درآخے عبث گیلی کرمی غریبان

خوشحرونه

(۱)

که وی ر بنیتیا چه عرشا ته رسی د غریب ا هوند
په رب قسم چه هر اختر به زلزله وی هلته

(۲)

ما شومه لور به م ژپا کوی نگرین و پسې
زما جونگرے نه اختره لپه چه تیر شه

(۳)

بنکالو دے هم اختره دانه شوی زما په کوچه
جیب م خالی دے خور به طبع د بنگر و م کوی

(۴)

طالبه دلته اعلا نونه دا اختر مه کوه
موندن غریبانو ته اختر او محرم یود

غتبہ اخترہ دور کو تھی راۓ غورہ بنکارے
 لرے پر پوسں خومِ بچی پہ مرہ خیتہ او خورے

اے دزد دار و ربہ ماتہ خیلِ خالق او بنایہ
 یو خور لحتظی ترے دسکون خیلو بچو تہ خواہم

ورکو تے اختر

۲۳۔ اکتوبر ۲۰۰۶ء

یادگیرندہ :

دا شعرونہ پہ ورکو تھی اختر پہ نیتہ
 ۲۰۰۶ء کینی دپنتم عالمی کانگرس او
 غنی خان پینتہ ادبی تحقیقی ثقافتی جرگے
 لہ خواہ عید کار جو چاپ شومی دی۔

(دوانی)